

Signature valid

Digitally signed by
KONSTANTINOS
MOSCHONAS
Date: 2021.06.05 10:32:33
Reason: I am the author
(embedded PDF
Location: Athens, Ethniko
Typografio)

7803

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Ιουνίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 90

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4804

**Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και
λοιπές διατάξεις.**

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β' ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 3 Δημοτικές αρχές

Άρθρο 4 Αρχές δημοτικών κοινοτήτων

Άρθρο 5 Χρόνος διενέργειας εκλογών - Διάρκεια δημοτικής περιόδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 6 Δικαίωμα του εκλέγειν

Άρθρο 7 Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν

Άρθρο 8 Εκλογικοί κατάλογοι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 9 Προσόντα εκλογιμότητας

Άρθρο 10 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

Άρθρο 11 Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΕΔΡΕΣ ΔΗΜΟ- ΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 12 Εκλογικές περιφέρειες

Άρθρο 13 Έδρες δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ - ΠΡΟ- ΓΡΑΜΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 14 Αρμόδιο δικαστήριο

Άρθρο 15 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων

Άρθρο 16 Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

Άρθρο 17 Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

Άρθρο 18 Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων

Άρθρο 19 Πρόγραμμα της εκλογής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Άρθρο 20 Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

Άρθρο 21 Εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων

Άρθρο 22 Σταυροί προτίμησης

Άρθρο 23 Άκυρα ψηφοδέλτια

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 24 Επιτυχών συνδυασμός δημάρχου και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου - Εκλογή δημάρχου

Άρθρο 25 Επαναληπτική ψηφοφορία

Άρθρο 26 Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου

Άρθρο 27 Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Άρθρο 28 Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

Άρθρο 29 Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων

Άρθρο 30 Εκλογή προέδρων δημοτικών κοινοτήτων

Άρθρο 31 Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

Άρθρο 32 Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων - Ισοψηφία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕ- ΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 33 Μετάδοση των αποτελεσμάτων

Άρθρο 34 Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων

Άρθρο 35 Έκθεση πρακτικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑ- ΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩ- ΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 36 Επικύρωση της εκλογής

Άρθρο 37 Ορκωμοσία αιρετών

Άρθρο 38 Αποποίηση της εκλογής

Άρθρο 39 Παραίτηση αιρετών

Άρθρο 40 Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

Άρθρο 41 Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

ΜΕΡΟΣ Γ' ΕΚΛΟΓΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 42 Περιφερειακές αρχές

Άρθρο 43 Χρόνος διενέργειας εκλογών - Διάρκεια περιφερειακής περιόδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 44 Δικαίωμα του εκλέγειν

Άρθρο 45 Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν

Άρθρο 46 Εκλογικοί κατάλογοι
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 47 Προσόντα εκλογιμότητας

Άρθρο 48 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

Άρθρο 49 Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΕΔΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 50 Εκλογικές περιφέρειες

Άρθρο 51 Έδρες περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ

Άρθρο 52 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων

Άρθρο 53 Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Άρθρο 54 Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

Άρθρο 55 Σταυροί προτίμησης

Άρθρο 56 Άκυρα ψηφοδέλτια
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 57 Επιτυχών συνδυασμός περιφερειάρχη και επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου - Εκλογή περιφερειάρχη

Άρθρο 58 Επαναληπτική ψηφοφορία

Άρθρο 59 Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου

Άρθρο 60 Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Άρθρο 61 Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 62 Μετάδοση, εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων

Άρθρο 63 Έκθεση πρακτικών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 64 Επικύρωση της εκλογής

Άρθρο 65 Ορκωμοσία αιρετών

Άρθρο 66 Αποποίηση της εκλογής

Άρθρο 67 Παραίτηση αιρετών

Άρθρο 68 Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων

Άρθρο 69 Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων
ΜΕΡΟΣ Δ' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 70 Εκλογικοί φάκελοι - Λευκά ψηφοδέλτια - Κάλπες ψηφοφορίας

Άρθρο 71 Εφαρμογή της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών
ΜΕΡΟΣ Ε' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΕΚΛΟΓΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

Άρθρο 72 Εκλογικές διαφορές

Άρθρο 73 Αρμόδιο δικαστήριο - Τροποποίηση του άρθρου 245 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 74 Ένσταση - Προσβαλλόμενη πράξη - Τροποποίηση του άρθρου 246 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 75 Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση για την άσκηση της ένστασης - Τροποποίηση του άρθρου 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 76 Προθεσμία για την άσκηση της ένστασης - Τροποποίηση του άρθρου 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 77 Λόγοι - Τροποποίηση του άρθρου 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 78 Άσκηση της ένστασης - Τροποποίηση του άρθρου 250 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 79 Διαβίβαση της ένστασης - Τροποποίηση του άρθρου 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 80 Παρεμπίπτων έλεγχος - Τροποποίηση του άρθρου 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 81 Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση - Τροποποίηση του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 82 Αίτηση αναίρεσης

Άρθρο 83 Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης
ΜΕΡΟΣ ΣΤ' ΤΕΛΙΚΕΣ, ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 84 Δημοτικές ενότητες

Άρθρο 85 Μετονομασία κοινοτήτων σε δημοτικές κοινότητες - Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Άρθρο 86 Επικαιροποίηση ορολογίας

Άρθρο 87 Πληθυσμός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης

Άρθρο 88 Επαγγελματική δραστηριότητα του περιφερειάρχη - Προσθήκη άρθρου 159Α στον ν. 3852/2010
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 89 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 90 Μεταβατικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 91 Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Ζ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Άρθρο 92 Στέρηση δικαιώματος εκλέγειν - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του π.δ. 26/2012

Άρθρο 93 Δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμών - Τροποποίηση του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012

Άρθρο 94 Ασυμβίβαστο καταδικασθέντος να κατέχει επιτελική θέση σε πολιτικό κόμμα

Άρθρο 95 Απαγόρευση ιδιωτικής χρηματοδότησης κομμάτων με πρόσωπα καταδικασθέντα σε επιτελική θέση - Προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 7 του ν. 3023/2002

Άρθρο 96 Αποκλεισμός κομμάτων με πρόσωπα καταδικασθέντα σε επιτελική θέση από ραδιοτηλεοπτική προβολή κατά την προεκλογική περίοδο και από χώρους υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 3023/2002
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ COVID-19

Άρθρο 97 Διεκπεραίωση εκκρεμών αιτήσεων για χορήγηση επιδόματος στεγαστικής συνδρομής

Άρθρο 98 Υπηρεσίες καθαριότητας στον e-ΕΦΚΑ
 Άρθρο 99 Συμβάσεις καθαριότητας σχολικών μονάδων

Άρθρο 100 Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λόγω του κορωνοϊού COVID-19

Άρθρο 101 Ρυθμίσεις για τη χρονική περίοδο δραστηριοποίησης ναυαγοσωστών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΓΕΦΥΡΑ»

Άρθρο 102 Σκοποί και διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». - Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 3986/2011

Άρθρο 103 Διοίκηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». - Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 3986/2011

Άρθρο 104 Ωρίμανση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας - Προσθήκη άρθρου 5B στον ν. 3986/2011

Άρθρο 105 Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». - Τροποποιήσεις του άρθρου 8 του ν. 3986/2011

Άρθρο 106 Έγκριση αίτησης για τη χορήγηση συνεισφοράς του Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 76 του ν. 4714/2020

Άρθρο 107 Περιπτώσεις διακοπής καταβολής συνεισφοράς Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 80 του ν. 4714/2020

Άρθρο 108 Έγκριση αίτησης για συνεισφορά Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 69 του ν. 4790/2021

Άρθρο 109 Υποχρεώσεις οφειλέτη - Τροποποίηση του άρθρου 72 του ν. 4790/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ, ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ Α.Ε.». ΚΑΙ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 110 Χωροθέτηση μαρίνας Αγίου Κοσμά - Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 4062/2012

Άρθρο 111 Κυκλοφοριακή σύνδεση - Προσθήκη παρ. 1α και 1β στο άρθρο 5 του ν. 4062/2012

Άρθρο 112 Αρτιότητα προ της διαμόρφωσης κοινόχρηστων χώρων - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 5Α του ν. 4062/2012

Άρθρο 113 Γραφείο Ελληνικού

Άρθρο 114 Τροποποιήσεις Σύμβασης Διανομής

Άρθρο 115 Τροποποιήσεις λοιπών στοιχείων της γενικής οργάνωσης του Πάρκου - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4062/2012

Άρθρο 116 Κατεδαφιστέα και διατηρούμενα κτίρια

Άρθρο 117 Κάλυψη εκτάκτων αναγκών σε προσωπικό της ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε. και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας

ΜΕΡΟΣ Η' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 118 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η αποτελεσματική ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας, ψηφοφορίας και ανάδειξης του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών και των τακτικών και αναπληρωματικών αιρετών προσώπων κατά τη διεξαγωγή των εκλογών των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι η θέσπιση ενός πλήρους, συστηματικού και αποτελεσματικού νομικού πλαισίου για την εκλογή δημοτικών και περιφερειακών αρχών, που επιτρέπει την επιτυχή και παραγωγική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και διασφαλίζει την εκπλήρωση της αποστολής τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 102 του Συντάγματος.

ΜΕΡΟΣ Β' ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 3 Δημοτικές αρχές

1. Οι δήμοι διοικούνται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο.

2. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από:

α) δεκατρία (13) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους,

β) δεκαπέντε (15) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως πέντε χιλιάδες (2.001 - 5.000) κατοίκους,

γ) δεκαεννέα (19) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (5.001 - 10.000) κατοίκους,

δ) είκοσι πέντε (25) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001 - 30.000) κατοίκους,

ε) είκοσι εννέα (29) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (30.001 - 50.000) κατοίκους,

στ) τριάντα πέντε (35) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν έως εκατό χιλιάδες (50.001 - 100.000) κατοίκους,

ζ) τριάντα εννέα (39) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (100.001 - 150.000) κατοίκους και

η) σαράντα τρία (43) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατόν πενήντα χιλιάδες έναν (150.001) και άνω κατοίκους.

3. Εάν οι δημοτικές ενότητες δήμων με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001 - 30.000) κατοίκους, από τριάντα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (30.001 - 50.000) κατοίκους και από πενήντα χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (50.001 - 150.000) κατοίκους που έχουν συσταθεί με το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπερβαίνουν τις έξι (6), ο αριθμός των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου τους είναι εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα.

Άρθρο 4

Αρχές δημοτικών κοινοτήτων

1. Οι δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των τριακοσίων (300) κατοίκων διοικούνται από τον πρόεδρο της δημοτικής κοινότητας.

2. Οι δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των τριακοσίων ενός (301) κατοίκων διοικούνται από τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας.

3. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από:

α) τρία (3) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (301 - 2.000) κατοίκους,

β) πέντε (5) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001 - 10.000) κατοίκους,

γ) έντεκα (11) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001 - 50.000) κατοίκους και

δ) δεκαπέντε (15) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους.

4. Δεν εκλέγονται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων στους δήμους της Περιφέρειας Αττικής, με εξαίρεση τους δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Νήσων, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής και τους δήμους που συγκροτούνται από τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

5. Στην περίπτωση μη εκλογής συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, όπως ορίζει η παρ. 4, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ασκούνται από την οικονομική επιτροπή του δήμου και οι αρμοδιότητες του προέδρου της δημοτικής κοινότητας από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο.

Άρθρο 5

Χρόνος διενέργειας εκλογών - Διάρκεια δημοτικής περιόδου

1. Οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων εκλέγονται κάθε πέντε (5) έτη με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή διεξάγεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου του πέμπτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου. Αν δεν αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα

με το άρθρο 24, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, σύμφωνα με το άρθρο 25.

3. Αν κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών των δημοτικών αρχών, σε δήμο ή σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματά του, δεν διεξαχθεί η ψηφοφορία, αυτή γίνεται την επόμενη Τετάρτη.

4. Η εγκατάσταση των αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από αυτό της διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους.

5. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η εκλογή δημοτικών αρχών διεξάγεται την Κυριακή, 8 Οκτωβρίου 2023 και η εγκατάσταση των αρχών της παρ. 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2024.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 6

Δικαίωμα του εκλέγειν

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές δημοτικές αρχές και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν όλοι οι δημότες του δήμου.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές δημοτικές αρχές και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν, επίσης, οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου.

3. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται το άρθρο 4 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

Άρθρο 7

Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν ασκούν μόνο όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου, σύμφωνα με τα άρθρα 7 έως 25 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών. Το δικαίωμα του πρώτου εδαφίου για την εκλογή των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.

2. Η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν είναι υποχρεωτική. Κατ'εξαίρεση η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν δεν είναι υποχρεωτική για:

α) τους κατοίκους του εξωτερικού,

β) όσους έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους ή

γ) όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη των διακοσίων (200) χιλιομέτρων από το εκλογικό τμήμα στο οποίο ψηφίζουν.

Άρθρο 8

Εκλογικοί κατάλογοι

1. Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για την εκλογή βουλευτών, ισχύουν και για τις εκλογές των αιρετών δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων.

2. Σε περίπτωση αναγνώρισης νέου δήμου, απόσπασης ενός συνοικισμού από έναν δήμο και προσάρτησης του σε άλλον δήμο ή λοιπών μεταβολών δήμων, εφαρμόζεται το άρθρο 26 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

3. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι του π.δ. 133/1997 (Α' 121).

4. Προκειμένου να γίνει μεταδημότευση για τις εκλογές δημοτικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 3463/2006 (Α' 114), για την υποβολή υποψηφιότητας στους νέους δήμους που προκύπτουν από συνένωση δήμων και κοινοτήτων, η εγγραφή γίνεται στα δημοτολόγια του δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την 1η Αυγούστου του έτους διενέργειας των εκλογών μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της δήλωσης των συνδυασμών της παρ. 4 του άρθρου 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 9 Προσόντα εκλογιμότητας

1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί:

α) δημότης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997 (Α' 121), και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί:

α) δημότης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997, και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

Άρθρο 10 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, πολίτες οι οποίοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν.

2. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, αξιωματικοί του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με

νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών των δημοτικών αρχών, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το ασυμβίβαστο του πρώτου εδαφίου δεν καταλαμβάνει όσους εκ του ένστολου προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής προάγονται σε αξιωματικούς, με τη συμπλήρωση ετών πραγματικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της αιρετής θητείας τους. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους, εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει τον δήμο για τον οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, ή δεν έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας (ex officio), σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, εφόσον κατείχαν τα συγκεκριμένα αξιώματα κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών, άσκηση

καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων. Στο πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ενώ υπάγονται οι περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης και οι διευθυντές εκπαίδευσης, οι διευθυντές ιατροί που προϊστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας.

στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. στ). Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

η) Γενικοί γραμματείς δήμων, ειδικοί σύμβουλοι των δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στους δήμους στους οποίους υπηρέτησαν, κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων που έχουν παραιτηθεί από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα μπορούν να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93).

3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για:

α) όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης ύστερα από:

αα) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί έκπτωσης εξαιτίας καταδίκης, ή

αβ) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας αντίστοιχα, ή

β) αυτούς που στερούνται των πολιτικών δικαιωμάτων τους ή στους οποίους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημοσίας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

4. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που υπηρετούν στον ίδιο δήμο και στα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος. Το ασυμβίβαστο δεν συντρέχει, αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της εγκατάστασής τους. Αν δεν παραιτηθούν πριν από την ημέρα της εγκατάστασής τους, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η αρμόδια υπηρεσία του δήμου οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93).

5. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, ύστερα από ένσταση που ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999 Α' 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο, χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), περί της αίτησης αναίρεσης. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, που αποκτούν δημοτικότητα σε άλλον δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της απόκτησης νέας δημοτικότητας.

6. Τα κωλύματα των περ. α) και β) της παρ. 3 ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνουν και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

7. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλον βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα.

Αν, παρ' όλα αυτά, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου χωρεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989.

8. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α.

Άρθρο 11

Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κοινωφελών επιχειρήσεων και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, καθώς, επίσης, και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανακήρυξή του. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

3. Αν δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας καταστεί μετά από την εκλογή του οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφού η βεβαίωση της οφειλής

καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφού εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΕΔΡΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 12

Εκλογικές περιφέρειες

Ως εκλογικές περιφέρειες για την ανάδειξη των δημοτικών συμβούλων ορίζονται:

α) η δημοτική ενότητα της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και

β) οι δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010.

Άρθρο 13

Έδρες δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

1. Μέτρο για τον υπολογισμό των εδρών των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού του δήμου, δια του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου κάθε δήμου.

2. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτουν οι έδρες των δημοτικών της συμβούλων.

3. Οι έδρες των δημοτικών συμβούλων στο δημοτικό συμβούλιο, που παραμένουν αδιάθετες, προστίθενται ανά μία (1) στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου για κάθε εκλογική περιφέρεια, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 3. Αν υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με ίσα υπόλοιπα, διατίθενται σε αυτές από μια (1) έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Αν υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από την εκλογική περιφέρεια με τον μικρότερο πληθυσμό. Αν προκύψει εκλογική περιφέρεια χωρίς έδρα, διατίθεται σε αυτή μία (1) έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με τον μικρότερο πληθυσμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 14 Αρμόδιο δικαστήριο

Αρμόδια για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 15 και επόμενα είναι το πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το Πρωτοδικείο Αθηνών στην Περιφέρεια Αττικής.

Άρθρο 15 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων

1. Η εκλογή των δημάρχων, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες για τα αξιώματα του πρώτου εδαφίου εκτός συνδυασμών αποκλείονται. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο δήμαρχο, τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, ανά εκλογική περιφέρεια, τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων και τους υποψήφιους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων, ανά δημοτική κοινότητα και για ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) τουλάχιστον των δημοτικών κοινοτήτων.

2. Ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που πρέπει να περιλαμβάνει ένας συνδυασμός είναι:

α) Για τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

β) Για τους υποψήφιους προέδρους και συμβούλους κάθε δημοτικής κοινότητας, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε δημοτικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

γ) Από κάθε φύλο, ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου και των συμβούλων δημοτικής κοινότητας. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς, ή να είναι υποψήφιος για περισσότερα του ενός (1) αξιώματα των δήμων ή των περιφερειών.

4. Η δήλωση των συνδυασμών υποβάλλεται στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α' 27), περί εκλογής βουλευτών, με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΥΠ), από τους

επικεφαλής των συνδυασμών υποψήφιους δημάρχους το αργότερο έως τις 23:59 την 31η Αυγούστου του έτους των εκλογών. Μέχρι τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων με υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης του υποψηφίου δημάρχου. Μετά από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 16.

5. Στη δήλωση καταχωρίζονται, για κάθε συνδυασμό, το όνομα και το έμβλημά του, εφόσον αυτό υπάρχει.

6. Στη δήλωση, για κάθε υποψήφιο:

α) Καταχωρίζονται:

αα) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

αβ) Η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

β) Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος, κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου ποσό διακοσίων (200), πενήντα (50), δέκα (10) ή δέκα (10) ευρώ, αντίστοιχα. Το ηλεκτρονικό παράβολο εκδίδεται είτε ατομικά ανά υποψήφιο είτε για το σύνολο ή μέρος του συνδυασμού.

7. Κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, η οποία θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνένεια, με την οποία δηλώνει ότι:

α) αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια ή δημοτική κοινότητα,

β) δεν στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων και

γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα του άρθρου 10.

8. Στη δήλωση των συνδυασμών:

α) Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139).

β) Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του ονόματος ή του επωνύμου του υποψηφίου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό

είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία. Κάθε υποψήφιος, εφόσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του ή της συζύγου, του συμβιούντος ή της συμβιούσης. Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό, είτε του συζύγου, είτε μόνο ένα από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.».

9. Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος.

10. Αν κατά την υποβολή της δήλωσης δεν καταχωριστούν για κάποιον υποψήφιο τα στοιχεία των υποπερ. αα) και αβ) της περ. α) της παρ. 6, ή αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α' 107) δεν βεβαιωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 9, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται. Απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από το «Μητρώο Πολιτών».

11. Η δήλωση του συνδυασμού είναι απαράδεκτη, αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι αυτή:

α) δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία των παρ. 1 και 4 έως 7 ή

β) δεν περιλαμβάνει έγκυρο όνομα συνδυασμού, σύμφωνα με τις παρ. 8 και 9 ή

γ) υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή

δ) περιλαμβάνει, εξαρχής ή κατόπιν εφαρμογής του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4, λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παρ. 2 ή

ε) δεν περιλαμβάνει υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών ή

στ) δεν περιλαμβάνει συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων ή υποψηφίους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) των δημοτικών κοινοτήτων ή

ζ) δεν πληροί την ποσόστωση φύλου της περ. γ) της παρ. 2 ή

η) δεν έχει καταβληθεί το παράβολο που προβλέπεται στην περ. β) της παρ. 6.

Αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο παράβαση του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 8 αναφορικά με το έμβλημα του συνδυασμού, ο συνδυασμός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα.

Άρθρο 16

Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από τις εκλογές. Η παραίτηση υποβάλλεται με γραπτή δήλωση, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών την εικοστή (20ή) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

2. Αν υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή απεβίωσε, τη θέση του στον συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος, είτε ένας από τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από γραπτή δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του συνδυασμού, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση καταχωρίζονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 15 και επισυνάπτεται το παράβολο της περ. β) της παρ. 6 του ίδιου άρθρου. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν υποψήφιος δήμαρχος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε, δεν αντικατασταθεί, τη θέση του καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στον δήμο.

3. Αν υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας παραιτηθεί ή απεβίωσε, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός αν η παραίτηση ή ο θάνατος επέλθουν πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με το άρθρο 15, οπότε εφαρμόζονται οι παρ. 6 και 7 του ίδιου άρθρου.

4. Θεωρείται νόμιμος ο συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της παρ. 2 του άρθρου 15, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων που περιέχονται σε αυτόν, μετά από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με το άρθρο 15.

Άρθρο 17

Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Τη 10η Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις.

3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Μετά από την ανακήρυξη του συνδυασμού, ο υποψήφιος δήμαρχος υποβάλλει αίτημα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) για απόδοση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) στον συνδυασμό.

Άρθρο 18**Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων**

1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) αντιπρόσωπο και έως (2) δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψηφίου δημάρχου. Με την ίδια δήλωση μπορεί να ορισθεί, επιπλέον, ένας (1) γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο (2) αναπληρωτές του για συγκεκριμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων.

2. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψηφίου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος κατά τη διεξαγωγή των εκλογών, κατ' αναλογία του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, και ιδίως των άρθρων 40 και 88.

3. Αν ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος έχει παραιτηθεί ή αποβιώσει, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων, του γενικού αντιπροσώπου, των αναπληρωτών τους και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού, που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι, οι γενικοί αντιπρόσωποι, οι αναπληρωτές τους και οι πληρεξούσιοι των συνδυασμών έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις καθ' όλη τη διάρκεια των εκλογών, εωσότου σφραγιστούν οι εκλογικοί σάκοι.

5. Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, γενικοί αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι εν ενεργεία δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, καθώς και όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν.

Άρθρο 19**Πρόγραμμα της εκλογής**

1. Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης του δήμου που είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των εκλογών, εκδίδει, δημοσιεύει με τοιχοκόλληση σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, το πρόγραμμα της εκλογής, στο οποίο αναφέρονται ακριβώς η ημέρα της ψηφοφορίας, οι ώρες έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, ο τόπος και το κατάστημα της ψηφοφορίας, οι έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και οι συνδυασμοί μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο.

2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται σύμφωνα με την παρ. 1 από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ****Άρθρο 20****Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων**

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.

2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την Επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο.

3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων είναι με μαύρη απόχρωση.

4. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

5. Στο ψηφοδέλτιο, μετά από το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α) Το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο του υποψηφίου δημάρχου, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17. Δίπλα ή κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψηφίου δημάρχου τίθεται η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ», εντός η εκτός παρένθεσης.

β) Το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17, με αλφαβητική σειρά, ανεξαρτήτως εκλογικής περιφέρειας. Στη συνέχεια παρατίθεται, εντός παρένθεσης, η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιοι.

γ) Ο τίτλος «Υποψήφιοι Σύμβουλοι της Δημοτικής Κοινότητας», ακολουθούμενος από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και από κάτω το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή μητρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17 ή

δ) Ο τίτλος «Υποψήφιος Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας», ακολουθούμενος από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και στη συνέχεια το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων προέδρων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17.

6. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, χρησιμοποιούνται νέα ψηφοδέλτια, τα οποία περιλαμβάνουν τα στοιχεία της παρ. 4 και της περ. α) της παρ. 5.

Άρθρο 21**Εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων**

1. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να παραδώσουν στον δήμαρχο του οικείου δήμου, με απόδειξη, ψηφοδέλτια σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, με δυνατότητα προσαύξησης έως και είκοσι τοις εκατό (20%), είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, τα ψηφοδέλτια παραδίδονται τέσσερις (4) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

2. Ο δήμαρχος του οικείου δήμου οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων.

Άρθρο 22**Σταυροί προτίμησης**

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμηση του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του.

2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1), δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων. Αν ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος του είκοσι πέντε (25), ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ τεσσάρων (4) υποψηφίων κατά ανώτατο όριο.

3. Για την εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων.

4. Για την εκλογή προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου.

5. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

6. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

8. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

Άρθρο 23**Άκυρα ψηφοδέλτια**

1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν:

α) δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, ή
β) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζουν οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 20, ή

γ) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζουν η παρ. 2 του άρθρου 20 και η απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 89, ή

δ) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από αυτό που ορίζει η παρ. 6 του άρθρου 22, ή

ε) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, ή

στ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά, ή

ζ) βρεθεί σε φάκελο ο οποίος δεν έχει τη μονογραφία του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με το άρθρο 70, ή

η) φέρει εγγραφές και διαγραφές, με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, σχετικά με τη χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.

2. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεν θεωρείται άκυρο το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού που έχει χρησιμοποιηθεί κατά την αρχική ψηφοφορία, εφόσον ο συνδυασμός αυτός μετέχει στην επαναληπτική ψηφοφορία. Σταυροί προτίμησης που έχουν σημειωθεί δεν λαμβάνονται υπόψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ****Άρθρο 24****Επιτυχών συνδυασμός δημάρχου και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου - Εκλογή δημάρχου**

1. Στις εκλογές των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 26.

2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 25**Επαναληπτική ψηφοφορία**

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 24, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των υποψηφίων δημάρχων των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος, επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο (2) συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου.

2. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία μετείχαν μόνο δύο (2) συνδυασμοί που ισοψήφησαν.

3. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος επικεφαλής του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν στην πρώτη θέση δύο (2) τουλάχιστον υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου.

5. Επιτυχών συνδυασμός θεωρείται ο συνδυασμός του υποψηφίου δημάρχου που εκλέχθηκε σύμφωνα με τις παρ. 1 και 4 και επιλαχόντες συνδυασμοί οι λοιποί συνδυασμοί.

6. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην αρχική ψηφοφορία (α' γύρος).

7. Η επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.

Άρθρο 26

Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου

1. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 24, είναι έως και εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα.

2. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση το πρώτο εδάφιο, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκατρία (13) μέλη, οκτώ (8) και πέντε (5) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκαπέντε (15) μέλη, εννέα (9) και έξι (6) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δέκα εννέα (19) μέλη, έντεκα (11) και οκτώ (8) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι πέντε (25) μέλη, δεκαπέντε (15) και δέκα (10) έδρες, αντίστοιχα,

ε) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι εννέα (29) μέλη, δεκαεπτά (17) και δώδεκα (12) έδρες, αντίστοιχα,

στ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα πέντε (35) μέλη, είκοσι μία (21) και δεκατέσσερις (14) έδρες, αντίστοιχα,

ζ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα εννέα (39) μέλη, είκοσι τρεις (23) και δεκαέξι (16) έδρες, αντίστοιχα, και

η) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα τρία (43) μέλη, είκοσι έξι (26) και δεκαεπτά (17) έδρες, αντίστοιχα.

3. Ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τον αριθμό εδρών που δικαιούται σύμφωνα με την παρ. 2.

4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε επιλαχόντος συνδυασμού που δικαιούται έδρα γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρο)

συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α' γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν σύμφωνα με την παρ. 2 προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

γ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), ανάλογα με τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπά τους.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

δ) Αν μετά την κατανομή των εδρών, με βάση τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

ε) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού εγκύρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

στ) Αν ουδείς από τους λοιπούς, πλέον του επιτυχόντος, συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογή υπερβαίνει το ποσοστό του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό.

5. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία είναι μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κάθε συνδυασμού κατανέμονται αναλογικά, μη εφαρμοζόμενων των παρ. 1 έως και 4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε συνδυασμού γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων των συνδυασμών που δικαιούνται εκλογή δημοτικού συμβούλου, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες

φορές περιλαμβάνεται ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων στο εκλογικό μέτρο.

γ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή, σύμφωνα με τις περ. α) και β), είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), ανά μία (1) μεταξύ των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα, σύμφωνα με την περ. β), είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπά τους.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί, ή μερικοί από αυτούς, έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποιήτων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

ε) Αν, μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έχουν συγκεντρώσει.

στ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί με βάση το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικό υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων.

ζ) Σε περίπτωση ίσου αριθμού εγκύρων ψηφοδελτίων μεταξύ δύο (2) ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

6. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από τον μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 27

Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου σε δήμο που έχει περισσότερες από μία (1) εκλογικές περιφέρειες κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και σύμφωνα με το άρθρο 26, αν ο συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ως εξής:

α) Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

β) Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στον δήμο ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός που δικαιούται έδρα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο ηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων του σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο ηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου

διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

γ) Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες έδρες της εκλογικής περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εδρών της εκλογικής περιφέρειας, στον συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες. Αν μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για τον συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

δ) Οι έδρες που κατανέμονται, σύμφωνα με τις περ. α) και β), αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

ε) Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.

στ) Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α), β), γ), δ) και ε) και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 28

Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος δεν μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία.

2. Πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία, αν υποψήφιος δήμαρχος αποβιώσει, η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του επιλέγει άλλον υποψήφιο δήμαρχο μεταξύ των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων. Η δήλωση της επιλογής για τον νέο υποψήφιο δήμαρχο επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον νέο υποψήφιο δήμαρχο σε δημόσια συνεδρίαση μέχρι και την παραμονή της ψηφοφορίας. Αν υποβληθεί η δήλωση του δεύτερου εδαφίου, αυτός που εκλέγεται ως υποψήφιος δήμαρχος, αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν, ενώ, αν δεν εκλεγεί δήμαρχος, θεωρείται ότι έλαβε το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού και προτάσσεται των συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος. Αν δεν υποβληθεί η δήλωση του δεύτερου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και δήμαρχος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος του συνδυασμού, εφόσον ο συνδυασμός του αναδειχθεί επιτυχών.

Άρθρο 29

Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων

1. Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των τριακοσίων ενός (301) κατοίκων, ο συνδυα-

σμός του επιτυχόντος δημάρχου λαμβάνει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε κάθε δημοτική κοινότητα και οι επιλαχόντες συνδυασμοί λαμβάνουν τα δύο πέμπτα (2/5). Το κλάσμα που προκύπτει, στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Για την κατανομή των εδρών των λοιπών συνδυασμών εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 26 με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

2. Με βάση την παρ. 1, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων κοινότητας που αποτελούνται από τρία (3) μέλη, δύο (2) και μία (1) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από πέντε (5) μέλη, τρεις (3) και δύο (2) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από ένδεκα (11) μέλη, επτά (7) και τέσσερις (4) έδρες, αντίστοιχα, και

δ) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από δεκαπέντε (15) μέλη, εννέα (9) και έξι (6) έδρες, αντίστοιχα.

3. Αν ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε στη δημοτική κοινότητα κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανομούνται αναλογικά, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26, με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

4. Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανομούνται αναλογικά μεταξύ των υπόλοιπων συνδυασμών κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τον μοναδικό αυτόν συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

Άρθρο 30

Εκλογή προέδρων δημοτικών κοινοτήτων

Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) στη δημοτική κοινότητα την απόλυτη ή σχετική πλειοψηφία του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων. Οι λοιποί υποψήφιοι, του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά των σταυρών που έλαβαν, λογίζονται ως αναπληρωματικοί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 31

Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που εκλέγουν δημοτικό σύμβουλο, σύμφωνα με το άρθρο 26, ανά εκλογική περιφέρεια και κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Αν ο επιλαχών συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος δήμαρχος επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου, την εκλογική περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι δημοτικός σύμβουλος. Η δήλωση υποβάλλεται έως και τέσσερις (4) ημέρες μετά την αρχική ή την επαναληπτική ψηφοφορία. Αν δεν υποβληθεί δήλωση εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, ο υποψήφιος δήμαρχος λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Αν ο συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό εδρών σε περισσότερες περιφέρειες, λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Αν ο συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό ψήφων σε περισσότερες περιφέρειες, προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

3. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

4. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 32

Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων - Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς των υποψηφίων δημάρχων, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 33

Μετάδοση των αποτελεσμάτων

1. Για τη μετάδοση στο Υπουργείο Εσωτερικών των αποτελεσμάτων της αρχικής και της επαναληπτικής

ψηφοφορίας (α' και β' γύρου) των εκλογών των δημοτικών αρχών, των αποτελεσμάτων υπέρ συνδυασμών και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρου της δημοτικής κοινότητας, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

2. Κατά την καταχώρηση των δεδομένων μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό, ο οποίος δικαιούται να ζητήσει την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τα αποτελέσματα που έχουν καταχωρηθεί.

Άρθρο 34

Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων

1. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών αποστέλλουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο πρωτοδικών, γνωστοποιώντας το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και στον περιφερειάρχη. Μετά από τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων του δήμου, ο πρόεδρος πρωτοδικών εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της έδρας του δικαστηρίου και το γνωστοποιεί ομοίως στον περιφερειάρχη.

2. Η εξαγωγή του γενικού αποτελέσματος δύναται να διενεργείται με χρήση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής στο ηλεκτρονικό σύστημα ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων.

3. Η τοιχοκόλληση και η δημοσίευση της εξαγωγής του γενικού αποτελέσματος της παρ. 1 περιλαμβάνουν πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας και περιέχει:

- α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,
- β) τον αριθμό των ψηφισάντων,
- γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,
- δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,
- ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,
- στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός,
- ζ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος,
- η) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και
- θ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα στοιχεία των περ. α) έως και θ) για κάθε περίπτωση και η οποία υπογράφεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Άρθρο 35

Έκθεση πρακτικών

1. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή άλλο μέλος της παραδίδει τα πρακτικά της, τα λοιπά εκλογικά έγγραφα, τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημένα, καθώς και τους φακέλους στον πρόεδρο πρωτοδικών.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του αρμοδίου πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό, που τοιχοκολλάται, επίσης, έξω από το δικαστικό κατάστημα.

3. Η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος πρωτοδικών, η οποία τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα του δήμου και στο κατάστημα του δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 36

Επικύρωση της εκλογής

1. Το αρμόδιο πολυμελές πρωτοδικείο μετά από την πάροδο των πέντε (5) ημερών της παρ. 2 του άρθρου 35 ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς του δημοτικού συμβουλίου, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους ή τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων κάθε συνδυασμού.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) ημέρες και αποστέλλει αντίγραφο τους στον περιφερειάρχη και στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Οι αποφάσεις επικύρωσης της εκλογής αναρτώνται αμελλητί στην ιστοσελίδα του αρμοδίου δικαστηρίου, στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου.

Άρθρο 37

Ορκωμοσία αιρετών

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223): «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά μου». Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους

και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.».

2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο δήμαρχος, ο δημοτικός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο. Η ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται το νωρίτερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και έως την παραμονή της ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών. Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία του δευτέρου εδαφίου για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο, ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

5. Ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 36, η διαδικασία των παρ. 1 έως 5 επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 38

Αποποίηση της εκλογής

1. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, με γραπτή δήλωσή του προς τον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.

2. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του πλην όμως δεν δίδει τον όρκο ή τη ρητή διαβεβαίωση

του άρθρου 37, εντός της προθεσμίας της παρ. 1, εκπίπτει αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που αυτός έλαβε γνώση όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 39

Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν εκ της ιδιότητάς τους υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών, αυτών που παραιτήθηκαν, γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.

5. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης αυτών που παραιτήθηκαν εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 40

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.

2. Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ίδιου συνδυασμού.

3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως αυτούς που καταλαμβάνουν τις κενωθείσες έδρες, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 37, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν, δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.

4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.

5. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10.

6. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος δημοτικής κοινότητας.

7. Αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία και ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος καλεί αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή συμβούλους της ίδιας δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία, ο δήμαρχος καλεί τους αναπληρωματικούς τους για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκό-

νων, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 4 έως 6 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

8. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.

9. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 15. Η υποβολή των υποψηφιοτήτων στην αναπληρωματική εκλογή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία των εκλογών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός από αυτούς, κατ'εφαρμογή του άρθρου 26.

10. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

11. Τα δημοτικά συμβούλια, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

12. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, της οικονομικής επιτροπής, της επιτροπής ποιότητας ζωής και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 37 ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.

13. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 41

Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 237 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο περιφερειάρχης προκηρύσσει εκλογές, έναν (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση για το υπόλοιπο της θητείας. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.

2. Η διάλυση δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 1 επιφέρει διάλυση και των οικείων συμβουλίων δημοτικής κοινότητας, καθώς και παύση των προέδρων των συμβουλίων των οικείων δημοτικών κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβού-

λίου, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

3. Ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης αναθέτει στον αρχαιότερο δημόσιο υπάλληλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με βαθμό Α' τα καθήκοντα του δημάρχου που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επείγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων, καθώς και την ευθύνη της διενέργειας των εκλογών.

4. Αν διαλυθεί συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου ορίζεται τριμελής επιτροπή δημοτικών συμβούλων, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας. Στην τριμελή επιτροπή ορίζεται ένα (1) μέλος από τους επιλαχόντες συνδυασμούς και, αν αυτό δεν συμβεί, ορίζονται και τα τρία (3) μέλη από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

ΜΕΡΟΣ Γ' ΕΚΛΟΓΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 42 Περιφερειακές αρχές

1. Οι περιφέρειες διοικούνται από το περιφερειακό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή, την οικονομική επιτροπή, τις αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου του άρθρου 164 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και τον περιφερειάρχη.

2. Το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από:

- α) τριάντα πέντε (35) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους,
- β) σαράντα πέντε (45) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό από τριακόσιες χιλιάδες έναν έως οκτακόσιες χιλιάδες (300.001-800.000) κατοίκους,
- γ) εξήντα ένα (61) μέλη, σε περιφέρειες με πληθυσμό από οκτακόσιες χιλιάδες έναν (800.001) κατοίκους και άνω.

3. Το περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Αττικής αποτελείται από ογδόντα πέντε (85) μέλη.

Άρθρο 43 Χρόνος διενέργειας εκλογών - Διάρκεια περιφερειακής περιόδου

1. Ο περιφερειάρχης και οι περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται κάθε πέντε (5) έτη, με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή γίνεται την ίδια ημέρα με τη διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών, σύμφωνα με το άρθρο 5.

3. Αν δεν αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 57, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, σύμφωνα με το άρθρο 58.

4. Αν κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών των περιφερειακών αρχών, σε δήμο της περιφέρειας ή σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματά του, δεν διεξαχθεί η ψηφοφορία, αυτή γίνεται την επόμενη Τετάρτη.

5. Η εγκατάσταση των αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από αυτό της διεξαγωγής των

εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους.

6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η εκλογή περιφερειακών αρχών διεξάγεται την Κυριακή, 8 Οκτωβρίου 2023 και η εγκατάσταση των αρχών της παρ. 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2024.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 44 Δικαίωμα του εκλέγειν

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές περιφερειακές αρχές έχουν όλοι οι δημότες των δήμων της περιφέρειας.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές περιφερειακές αρχές έχουν, επίσης, οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων της περιφέρειας.

3. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται το άρθρο 4 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

Άρθρο 45 Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν ασκούν μόνο όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων της περιφέρειας, σύμφωνα με τα άρθρα 7 έως 25 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

2. Η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν είναι υποχρεωτική. Κατ'εξαίρεση, η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν δεν είναι υποχρεωτική για:

- α) τους κατοίκους του εξωτερικού,
- β) όσους έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους, ή
- γ) για όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη των διακοσίων (200) χιλιομέτρων από το εκλογικό τμήμα στο οποίο ψηφίζουν.

Άρθρο 46 Εκλογικοί κατάλογοι

1. Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για την εκλογή βουλευτών ισχύουν και για τις εκλογές των αιρετών περιφερειακών αρχών.

2. Σε περίπτωση αναγνώρισης νέου δήμου, απόσπασης ενός συνοικισμού από έναν δήμο και προσάρτησής του σε άλλον δήμο ή λοιπών μεταβολών δήμων, εφαρμόζεται το άρθρο 26 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

3. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι του π.δ. 133/1997 (Α' 121).

4. Ειδικά για την υποβολή υποψηφιότητας, επιτρέπεται η μεταδημότευση σε δήμο της οικείας περιφέρειας, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της διετούς κατοικίας της παρ. 7 του άρθρου 15 ν. 3463/2006 (Α' 114). Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την 1η Αυγούστου του έτους διενέργειας των εκλογών, μέχρι και την προηγούμενη μέρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της δήλωσης των συνδυασμών της παρ. 4 του άρθρου 52. Η απόφαση μεταδημότευσης εκδίδεται υποχρεωτικά

μέσα στην ίδια προθεσμία και είναι αμέσως εκτελεστή. Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών, εφόσον αυτός που μεταδημότευσε δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος σύμφωνα με το άρθρο 53.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 47 Προσόντα εκλογιμότητας

1. Περιφερειάρχης μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

2. Περιφερειακός σύμβουλος μπορεί να εκλεγεί:

α) δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997 (Α' 121) και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

Άρθρο 48 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, πολίτες οι οποίοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν.

2. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, αξιωματικοί του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος, ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση, ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων της περιφέρειας στην οποία επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών των περιφερειακών αρχών, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το ασυμβίβαστο του πρώτου εδαφίου δεν καταλαμβάνει όσους εκ του ένστολου προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελ-

ληνικής Ακτοφυλακής προάγονται σε αξιωματικούς, με τη συμπλήρωση ετών πραγματικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της αιρετής θητείας τους. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών, ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν, ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει την περιφέρεια για την οποία θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στο σύνολο των περιφερειών στις οποίες εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων της περιφέρειας, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, ή δεν έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας (ex officio), σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα, στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, εφόσον κατείχαν τα συγκεκριμένα αξιώματα κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών.

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης στις περιφερειακές ενότητες, στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων. Στο πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ενώ υπάγονται οι περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης και οι διευθυντές εκπαίδευσης, οι διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας.

στ) Όποιοι συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ,

εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης, ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας που συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης ακινήτων της περιφέρειας, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. στ). Αν η οικεία περιφέρεια συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται η ίδια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς της περιφέρειας που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

η) Εκτελεστικοί γραμματείς περιφερειών, ειδικοί σύμβουλοι των περιφερειών και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών, στις περιφέρειες στις οποίες υπηρέτησαν κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών που έχουν παραιτηθεί από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα μπορούν να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93).

3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για:

α) όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης ύστερα από:

αα) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί έκπτωσης εξαιτίας καταδίκης, ή

αβ) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας, αντίστοιχα, ή

β) αυτούς που στερούνται των πολιτικών δικαιωμάτων τους ή στους οποίους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

4. Δεν μπορούν να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου στην ίδια περιφέρεια και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα

τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει η περιφέρεια. Το ασυμβίβαστο δεν συντρέχει, αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της εγκατάστασής τους. Αν δεν παραιτηθούν πριν από την ημέρα της εγκατάστασής τους, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η αρμόδια υπηρεσία της περιφέρειας οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93).

5. Περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το αρμόδιο διοικητικό εφετείο, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, ύστερα από ένσταση που ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας του (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), περί της αίτησης αναίρεσης. Περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποκτούν δημοτικότητα σε δήμο εκτός των ορίων της οικείας περιφέρειας εκπίπτουν από το αξίωμά τους αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της απόκτησης νέας δημοτικότητας.

6. Τα κωλύματα των περ. α) και β) της παρ. 3 ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνουν και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

7. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Αν, παρόλα αυτά, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης του αρμοδίου δικαστηρίου χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989.

8. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α.

Άρθρο 49**Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών**

1. Δεν μπορούν να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες των οικείων περιφερειών, καθώς και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου.

2. Αν οφειλέτης της οικείας περιφέρειας ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των περιφερειακών αρχών. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο περιφερειάρχης και ο περιφερειακός σύμβουλος εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

3. Αν περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος καταστεί μετά από την εκλογή του οφειλέτης της οικείας περιφέρειας ή των νομικών προσώπων της παρ. 1, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο περιφερειάρχης ή ο περιφερειακός σύμβουλος εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον οικείο Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή της μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ -****ΕΔΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ****Άρθρο 50****Εκλογικές περιφέρειες**

Κάθε περιφερειακή ενότητα κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 (Α' 87) συνιστά αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 51**Έδρες περιφερειακών συμβούλων
κάθε εκλογικής περιφέρειας**

1. Μέτρο για τον υπολογισμό των εδρών των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο ηλικίο της διαίρεσης του πληθυσμού της περιφέρειας δια του αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου κάθε περιφέρειας.

2. Από το ηλικίο της διαίρεσης του πληθυσμού κάθε εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτουν οι έδρες των περιφερειακών της συμβούλων.

3. Οι έδρες των περιφερειακών συμβούλων στο περιφερειακό συμβούλιο που παραμένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία (1) στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα, εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 42.

4. Εάν από τη διαδικασία των παρ. 1, 2 και 3 προκύψουν εκλογικές περιφέρειες με αριθμό εδρών μικρότερο ή ίσο των δύο (2), οι ελλείπουσες συμπληρώνονται με την αφαίρεση μίας (1) από κάθε εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται μέχρι να συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός των εδρών. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με τον ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί σύμφωνα με το πρώτο και δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με τον μικρότερο πληθυσμό. Ειδικά, για τις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Αττικής, η διαδικασία της παρούσας εφαρμόζεται αν προκύψουν εκλογικές περιφέρειες με αριθμό εδρών μικρότερο της μίας (1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ****Άρθρο 52****Κατάρτιση συνδυασμών -
Υποβολή υποψηφιοτήτων**

1. Η εκλογή του περιφερειάρχη και των περιφερειακών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες για τα αξιώματα του πρώτου εδαφίου εκτός συνδυασμών αποκλείονται. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο περιφερειάρχη και τους υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια.

2. Ο αριθμός των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) ανά εκλογική περιφέρεια. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου περιφερειάρχη. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους από έναν (1) συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος για περισσότερα του ενός (1) αξιώματα των δήμων ή των περιφερειών.

4. Η δήλωση των συνδυασμών υποβάλλεται στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ), από τους

επικεφαλής των συνδυασμών υποψήφιους περιφερειάρχες το αργότερο έως τις 23:59 την 31η Αυγούστου του έτους των εκλογών. Μέχρι τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψηφίων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου περιφερειάρχη. Μετά από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου καμία μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 68.

5. Στη δήλωση καταχωρίζονται, για κάθε συνδυασμό, το όνομα και το έμβλημά του, εφόσον αυτό υπάρχει.

6. Στη δήλωση, για κάθε υποψήφιο:

α) Καταχωρίζονται:

αα) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου περιφερειάρχη ή περιφερειακού συμβούλου, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

αβ) Η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιος.

αγ) Ο δήμος στο δημοτολόγιο του οποίου είναι εγγεγραμμένος.

β) Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος έχουν καταθέσει υπέρ του Δημοσίου ποσό πεντακοσίων (500) ή εκατό (100) ευρώ, αντίστοιχα. Το κάθε παράβολο μπορεί να είναι είτε ατομικό, ανά υποψήφιο, είτε για το σύνολο ή μέρος του συνδυασμού.

7. Κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, η οποία έχει χαρακτήρα υπεύθυνης δήλωσης. Κατά την επικύρωση ο υποψήφιος επιβεβαιώνει ότι:

α) αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια,

β) δεν στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων και

γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 48.

8. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 8 έως και 11 του άρθρου 15.

9. Αρμόδιο δικαστήριο για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 53 και επόμενα είναι το δικαστήριο του άρθρου 14.

10. Για την αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 16.

Άρθρο 53

Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Τη 10η Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών κοινοποιεί αμέσως τις σχετικές αποφάσεις στον περιφερειάρχη.

3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο της οικείας περιφέρειας πίνακα των συνδυασμών που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Μετά από την ανακήρυξη του συνδυασμού, ο υποψήφιος περιφερειάρχης υποβάλλει αίτημα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) για απόδοση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) στον συνδυασμό.

5. Για τα δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 18.

6. Για το πρόγραμμα εκλογής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 19. Η έκδοση του προγράμματος εκλογών γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Άρθρο 54

Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.

2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την Επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων είναι με μαύρη απόχρωση.

3. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνονται το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

4. Στο ψηφοδέλτιο, μετά από το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α) το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο του υποψηφίου περιφερειάρχη, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης. Δίπλα ή κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψηφίου περιφερειάρχη τίθεται η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ», εντός ή εκτός παρένθεσης, και

β) το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, με αλφαβητική σειρά.

5. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 58, χρησιμοποιούνται ψηφοδέλτια στο επάνω μέρος των οποίων αναγράφονται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθούν το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο του υποψηφίου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, εντός ή εκτός παρένθεσης.

6. Για την εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 21. Η παράδοση των ψηφοδελτίων από τους συνδυασμούς γίνεται στον κατά τόπον αρμόδιο χωρικό αντιπεριφερειάρχη, ο οποίος τα διανέμει αμελλητί στους οικείους δήμους.

Άρθρο 55

Σταυροί προτίμησης

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμησή του σε υποψήφιο συνδυασμού σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονοματεπωνύμου του, με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

2. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι σημειωμένος και

η εγκυρότητα του ψηφοδέλιου ερευνάται, σύμφωνα με το άρθρο 56.

3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ:

α) ενός (1) υποψηφίου, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν έως τρεις (3) περιφερειακούς συμβούλους,

β) ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από τέσσερις (4) έως επτά (7) περιφερειακούς συμβούλους,

γ) ενός (1), δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από οκτώ (8) έως δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους και

δ) ενός (1), δύο (2), τριών (3) ή τεσσάρων (4) υποψηφίων, σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν περισσότερους από δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους.

4. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

5. Για τον υποψήφιο περιφερειάρχη δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδέλιου.

6. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 58, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδέλιου.

Άρθρο 56

Άκυρα ψηφοδέλτια

1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν:

α) δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, ή

β) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 54, ή

γ) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζουν η παρ. 2 του άρθρου 54 και η απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 89, ή

δ) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από αυτό που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 55, ή

ε) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, ή

στ) χρησιμοποιηθεί σε εκλογικό τμήμα άλλης εκλογικής περιφέρειας και όχι αυτής που αναγράφεται πάνω σε αυτό, ή

ζ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά ψηφοδέλτια,

η) βρεθεί σε φάκελο που δεν έχει τη μονογραφή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με το άρθρο 70, ή

θ) φέρει εγγραφές και διαγραφές, με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, σχετικά με τη χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.

2. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 58, δεν θεωρείται άκυρο το ψηφοδέλ-

τιο του συνδυασμού που έχει χρησιμοποιηθεί κατά την αρχική ψηφοφορία, εφόσον ο συνδυασμός αυτός μετέχει στην επαναληπτική ψηφοφορία. Σταυροί προτίμησης που έχουν τεθεί δεν λαμβάνονται υπόψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 57

Επιτυχών συνδυασμός περιφερειάρχη και επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου - Εκλογή περιφερειάρχη

1. Στις εκλογές των περιφερειάρχων και των περιφερειακών συμβούλων θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 59.

2. Περιφερειάρχης εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 58

Επαναληπτική ψηφοφορία

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 57, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (β' γύρος) μεταξύ των υποψηφίων περιφερειάρχων των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Περιφερειάρχης εκλέγεται ο υποψήφιος περιφερειάρχης, επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο (2) συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.

2. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) μετέχουν μόνο οι υποψήφιοι περιφερειάρχες όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία μετείχαν δύο (2) μόνο συνδυασμοί που ισοψήφησαν.

3. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) μετέχουν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, περιφερειάρχης εκλέγεται ο υποψήφιος περιφερειάρχης του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτήν ισοψηφήσουν στην πρώτη θέση δύο (2) ή περισσότεροι υποψήφιοι περιφερειάρχες, το αρμόδιο πολυμελές πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του περιφερειάρχη.

5. Επιτυχών συνδυασμός θεωρείται ο συνδυασμός του υποψηφίου περιφερειάρχη που εκλέχθηκε, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 4 και επιλαχόντες συνδυασμοί οι λοιποί συνδυασμοί.

6. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτήν.

7. Η επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.

8. Στην περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψηφίου περιφερειάρχη κατά την επαναληπτική ψηφοφορία εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 28.

Άρθρο 59

Κατανομή των εδρών

του περιφερειακού συμβουλίου

1. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 57, είναι έως και εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεος στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα.

2. Με βάση την παρ. 1, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα πέντε (35) μέλη, είκοσι μία (21) και δεκατέσσερις (14) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα πέντε (45) μέλη, είκοσι επτά (27) και δεκαοχτώ (18) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα περιφερειακά συμβούλια που αποτελούνται από εξήντα ένα (61) μέλη, τριάντα επτά (37) και είκοσι τέσσερις (24) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στο περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Αττικής που αποτελείται από ογδόντα πέντε (85) μέλη, πενήντα ένα (51) και τριάντα τέσσερις (34) έδρες, αντίστοιχα.

3. Ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τον αριθμό εδρών που δικαιούται, σύμφωνα με την παρ. 2.

4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε επιλαχόντα συνδυασμού που δικαιούται έδρα γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής περιφερειακού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απο-

μένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν σύμφωνα με την παρ. 2, προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

γ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την διαδικασία των περ. α) και β) είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την περ. β) είτε όχι, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α) ανάλογα με τα αξιοσημείωτα υπόλοιπά τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί, ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αξιοσημείωτων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

δ) Αν μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

ε) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εγκύρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

στ) Αν ουδείς από τους λοιπούς, πλέον του επιτυχόντος, συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογή υπερβαίνει το ποσοστό του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό.

5. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 57, είναι μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανέμονται αναλόγως μη εφαρμοζομένων των παρ. 1 έως και 3. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε συνδυασμού γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής περιφερειακού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων των συνδυασμών που δικαιούνται εκλογή περιφερειακού συμβούλου σύμφωνα με την περ. α) αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες φορές περιλαμβάνεται ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων στο εκλογικό μέτρο.

γ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή, σύμφωνα με τις περ. α)

και β), είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α) ανά μία (1) μεταξύ των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα σύμφωνα με την περ. β), είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

ε) Αν μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έχουν συγκεντρώσει.

στ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί με βάση το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων.

ζ) Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

6. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο περιφερειάρχης εκλέγεται από τον μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και έως ότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 60

Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και σύμφωνα με το άρθρο 59, αν ο συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ως εξής:

α) Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

β) Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε στην περιφέρεια ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός που δικαιούται έδρα διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο ηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο ηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μία (1) από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

γ) Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες έδρες της εκλογικής περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εδρών της εκλογικής περιφέρειας, στον συνδυασμό κατακυρώνονται μόνο οι διαθέσιμες έδρες. Εάν μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για τον συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

δ) Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις περ. α) και β) αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

ε) Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.

στ) Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α), β), γ), δ) και ε) και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 61

Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που εκλέγουν περιφερειακό σύμβουλο σύμφωνα με το άρθρο 59, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Αν ο επιλαχών συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος περιφερειάρχης επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο πρωτοδικών, την εκλογική περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι περιφερειακός σύμβουλος. Η δήλωση υποβάλλεται έως και τέσσερις (4) ημέρες μετά από την αρχική ή την επαναληπτική ψηφοφορία. Αν δεν υποβληθεί δήλωση εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, ο υποψήφιος περιφερειάρχης λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Αν σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο συνδυασμός έλαβε ίσο αριθμό ψήφων, προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

3. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

4. Εάν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφίσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 64.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 62

Μετάδοση, εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων

1. Για τη μετάδοση στο Υπουργείο Εσωτερικών των αποτελεσμάτων της αρχικής και της επαναληπτικής ψηφοφορίας (α' και β' γύρου) των εκλογών των περιφερειακών αρχών εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών. Κατά την καταχώριση των δεδομένων μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό, ο οποίος δικαιούται να ζητήσει την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τα αποτελέσματα που έχουν καταχωρηθεί.

2. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών αποστέλλουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο πρωτοδικών και στον οικείο περιφερειάρχη. Μετά από τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειας, ο πρόεδρος πρωτοδικών εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της έδρας του δικαστηρίου και το γνωστοποιεί ομοίως στον οικείο περιφερειάρχη και στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

3. Η εξαγωγή του γενικού αποτελέσματος δύναται να διενεργείται με χρήση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής στο ηλεκτρονικό σύστημα ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων.

4. Η τοιχοκόλληση και η δημοσίευση της εξαγωγής του γενικού αποτελέσματος της παρ. 2 περιλαμβάνουν πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών και περιέχει:

- α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,
- β) τον αριθμό των ψηφισάντων,
- γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,
- δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,
- ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,
- στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε και
- ζ) τον αριθμό των σταυρών, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα στοιχεία των περ. α) έως και ζ) για κάθε περίπτωση και υπογράφεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Άρθρο 63

Έκθεση πρακτικών

1. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή άλλο μέλος της παραδίδει τα πρακτικά της, τα λοιπά εκλογικά έγγραφα, τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημέ-

να, καθώς και τους φακέλους στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής και τον πίνακα των αποτελεσμάτων στο κατάστημα του αρμοδίου πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτήν πρακτικό, που τοιχοκολλάται επίσης έξω από το δικαστικό κατάστημα.

3. Η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος πρωτοδικών, η οποία τοιχοκολλάται στο κατάστημα της οικείας περιφέρειας, καθώς και στο δικαστικό κατάστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ - ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 64

Επικύρωση της εκλογής

1. Το αρμόδιο δικαστήριο μετά από την πάροδο των πέντε (5) ημερών του άρθρου 63 ανακηρύσσει, με απόφασή του, τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς του περιφερειακού συμβουλίου, τον περιφερειάρχη, καθώς και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους κάθε συνδυασμού. Αν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του επιτυχόντος συνδυασμού απεβίωσε ή παραιτήθηκε πριν από την εκλογή και δεν έγινε αντικατάστασή του, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 52 και το άρθρο 16, περιφερειάρχης ανακηρύσσεται ο πλειοψηφής σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια.

2. Με την απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση.

3. Στην ίδια απόφαση ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι μόνο κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει.

4. Ο πρόεδρος πρωτοδικών αναρτά αντίγραφο της απόφασης στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) ημέρες και αποστέλλει αντίγραφό της στον οικείο περιφερειάρχη και στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Οι αποφάσεις επικύρωσης της εκλογής αναρτώνται αμελλητί στην ιστοσελίδα του αρμοδίου δικαστηρίου και στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας.

Άρθρο 65

Ορκωμοσία αιρετών

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών και πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, ο περιφερειάρχης και οι περιφερειακοί σύμβουλοι δίνουν τον ακόλουθο όρκο που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού ο οποίος είναι εγγεγραμ-

μένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223): «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου».

2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο περιφερειάρχης ή ο περιφερειακός σύμβουλος δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα της οικείας περιφέρειας ή σε άλλο δημόσιο κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων της έδρας της οικείας περιφέρειας, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα περιφερειάρχη. Η ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται το νωρίτερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και έως την παραμονή της ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων περιφερειακών αρχών. Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος συμβούλου δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία του δεύτερου εδαφίου για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς περιφερειάρχης καλεί τον επιτυχόντα περιφερειακό σύμβουλο προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον περιφερειάρχη και όλους τους περιφερειακούς συμβούλους που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα (1) παραμένει στην οικεία περιφέρεια και το άλλο αποστέλλεται στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 64, η διαδικασία των παρ. 1 έως 5 επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του περιφερειάρχη που εκλέγεται με βάση τη δικαστική αυτή απόφαση.

Άρθρο 66

Αποποίηση της εκλογής

1. Ο περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος που δεν αποποιείται την εκλογή του είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εγκατάστασή του με γραπτή δήλω-

ση προς τον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.

2. Ο περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του, πλην όμως δεν δίδει τον όρκο ή τη ρητή διαβεβαίωση του άρθρου 65, μέσα στην προθεσμία της παρ. 1, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που αυτός έλαβε γνώση όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 67

Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

2. Η παραίτηση των περιφερειακών συμβούλων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου περιφερειάρχη.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών αυτών που παραιτήθηκαν γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.

5. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης αυτών που παραιτήθηκαν εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 68

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων

1. Τις έδρες των περιφερειακών συμβούλων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας.

2. Ο περιφερειάρχης, μόλις ενημερωθεί για την κένωση μίας (1) ή περισσότερων εδρών, καλεί αμελλητί τους αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του περιφερειάρχη, σύμφωνα με το άρθρο 65, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.

3. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών περιφερειακών συμβούλων του συνδυασμού σε μία εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί

περιφερειακοί σύμβουλοι από τον ίδιο συνδυασμό από άλλη εκλογική περιφέρεια, ανά ένας και κατά σειρά που έχουν ανακηρυχθεί, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι από άλλους συνδυασμούς συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος, κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην ίδια εκλογική περιφέρεια, με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί του κάθε συνδυασμού.

5. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών περιφερειακών συμβούλων όλων των συνδυασμών στην οικεία εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι από άλλους συνδυασμούς συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος, κατά σειρά εκλογικής δύναμης από άλλη εκλογική περιφέρεια ξεκινώντας από αυτή που έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό, με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί του κάθε συνδυασμού.

6. Αν τεθούν σε αργία περιφερειακοί σύμβουλοι και ο αριθμός των περιφερειακών συμβούλων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο περιφερειάρχης καλεί αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία, με τη σειρά της εκλογής τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παρ. 2 έως 5.

7. Αν μείνουν κενές έδρες περιφερειακών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών.

8. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 7 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 52. Οι κενές έδρες κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών που συγκέντρωσαν ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 59.

9. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 7 διενεργείται στο τελευταίο έτος της περιφερειακής περιόδου, μόνο αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

10. Τα περιφερειακά συμβούλια και η οικονομική επιτροπή λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν μέλη περιφερειακού συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν με αναπλήρωση, ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

11. Η απαρτία και οι πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των περιφερειακών συμβούλων που

έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 65.

12. Όταν το περιφερειακό συμβούλιο δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, λόγω μη συμπλήρωσης της νόμιμης απαρτίας, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 69

Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

1. Αν ένα περιφερειακό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με το άρθρο 237 του ν. 3852/2010 (Α' 57), ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης προκηρύσσει εκλογές εντός ενός (1) το αργότερο μήνα από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι για το υπόλοιπο της θητείας.

2. Ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και δύναται να αναθέτει στον αρχαιότερο δημόσιο υπάλληλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με βαθμό Α' τα καθήκοντα του περιφερειάρχη που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων, καθώς και την ευθύνη της διενέργειας των εκλογών.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 70

Εκλογικοί φάκελοι - Λευκά ψηφοδέλτια - Κάλπες ψηφοφορίας

1. Οι φάκελοι στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την Επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από χαρτί αδιαφανές και έχουν στην εμπρός πλευρά έντυπο γνώρισμα.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρκής αριθμός φακέλων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, οι φάκελοι αυτοί στις δημοτικές αρχές, οι οποίες εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

3. Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή πιστοποιεί την έλλειψη και προμηθεύεται από τον δήμο άλλους ομοιόμορφους φακέλους.

4. Εκτός από το έντυπο γνώρισμα, τίποτε άλλο δεν αναγράφεται πάνω στον φάκελο. Αν σημειωθούν πάνω στον φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις, μπορούν να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

5. Τα λευκά ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την Επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από λευκό χαρτί. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρκής αριθμός λευκών ψηφοδελτίων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, τα ψηφοδέλτια αυτά στις δημοτικές αρχές, που εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

6. Τα λευκά ψηφοδέλτια δεν λαμβάνονται υπόψη στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

7. Κατά την ψηφοφορία χρησιμοποιούνται ιδιαίτερες κάλπες που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα.

Άρθρο 71 **Εφαρμογή της νομοθεσίας** **για την εκλογή βουλευτών**

1. Για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 106 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών.

2. Το π.δ. 26/2012 περί εκλογής βουλευτών εφαρμόζεται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά σε διατάξεις του παρόντος.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των δημοτικών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά.

4. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των περιφερειακών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου της οικείας περιφέρειας, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν.

5. Στις προθεσμίες που ορίζονται κατά τη διαδικασία εκλογής των δημοτικών και περιφερειακών αρχών δεν υπολογίζεται η ημέρα της ψηφοφορίας.

6. Η προθεσμία λήγει μόλις παρέλθει και η τελευταία ημέρα της, έστω και αν είναι ημέρα αργίας.

ΜΕΡΟΣ Ε' **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ -** **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ** **ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΕΚΛΟΓΗΣ** **ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ**

Άρθρο 72 **Εκλογικές διαφορές**

Οι διαφορές που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη δημοτικών και περιφερειακών αρχών εκδικάζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

Άρθρο 73 **Αρμόδιο δικαστήριο -** **Τροποποίηση του άρθρου 245** **του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Στο άρθρο 245 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί του αρμοδίου δικαστηρίου για την εκδίκαση των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, προ-

στίθεται τίτλος, αντικαθίσταται η παρ. 1 και το άρθρο 245 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 245 **Αρμόδιο δικαστήριο**

1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εάν, μεν, πρόκειται για οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, το τριμελές πρωτοδικείο, εάν, δε, πρόκειται για οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού το εφετείο.

2. Κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης.»

Άρθρο 74 **Ένσταση - Προσβαλλόμενη πράξη -** **Τροποποίηση του άρθρου 246** **του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Το άρθρο 246 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των πράξεων που προσβάλλονται με ένσταση κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, τροποποιείται ο τίτλος, αντικαθίσταται η παρ. 2 και το άρθρο 246 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 246 **Ένσταση - Προσβαλλόμενη πράξη**

1. Για την σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό επίλυση των διαφορών του άρθρου 244 ασκείται ένσταση.

2. Για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας και των προέδρων δημοτικής κοινότητας, που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του πίνακα των αποτελεσμάτων, ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτήν. Για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών, η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτήν.»

Άρθρο 75 **Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση** **για την άσκηση της ένστασης -** **Τροποποίηση του άρθρου 247** **του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί της ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αντικαθίσταται η παρ. 1, προστίθεται παρ. 2 και το άρθρο 247 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 247**Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση**

1. Ένσταση μπορεί να ασκήσει:

α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου για τις εκλογές των δημοτικών αρχών και της οικείας περιφέρειας για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα και

β) όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στην οικεία περιφέρεια, αντίστοιχα.

2. Στη δίκη που ανοίγεται με την άσκηση της ένστασης αυτής νομιμοποιούνται παθητικώς οι συνδυασμοί και τα πρόσωπα των οποίων αμφισβητείται η ανακήρυξη ή η εκλογή. Δεν νομιμοποιείται παθητικώς ο δήμος ή η περιφέρεια, αντίστοιχα, ούτε το Δημόσιο.»

Άρθρο 76**Προθεσμία για την άσκηση της ένστασης -****Τροποποίηση του άρθρου 248****του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Στο άρθρο 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί της προθεσμίας για την άσκηση της ένστασης, οι παρ. 1, 2 και 4 αντικαθίστανται, η παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 248 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 248**Προθεσμία**

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.

2. Η προθεσμία της παρ. 1 δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση.

3. [Καταργείται]

4. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για έλλειψη προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας που υπήρχε, στο πρόσωπο του υποψηφίου, πριν από την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας ή ασυμβίβαστο, η ένσταση μπορεί να ασκηθεί και μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 1.»

Άρθρο 77**Λόγοι - Τροποποίηση του άρθρου 249****του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Η παρ. 1 του άρθρου 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των λόγων ένστασης, αντικαθίσταται και το άρθρο 249 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 249**Λόγοι**

1. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν στις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα:

α) η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή κωλυμάτων ή ασυμβιβάστων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη,

β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος,

ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών, ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα,

γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

2. Αν η ένσταση αναφέρεται σε επαναληπτική ψηφοφορία, οι προβαλλόμενοι λόγοι μπορούν να αφορούν και την αρχική ψηφοφορία, αλλά μόνο εφόσον δεν έχει ασκηθεί, ως προς αυτήν, ιδιαίτερη ένσταση.»

Άρθρο 78**Άσκηση της ένστασης -****Τροποποίηση του άρθρου 250****του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Η παρ. 1 του άρθρου 250 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί της άσκησης της ένστασης, αντικαθίσταται και το άρθρο 250 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 250**Άσκηση**

1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

2. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.»

Άρθρο 79**Διαβίβαση της ένστασης -****Τροποποίηση του άρθρου 252****του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Το άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί της διαβίβασης της ένστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 252**Διαβίβαση**

Το δικαστήριο που μνημονεύεται στην παρ. 1 του άρθρου 250 μετά την πάροδό της, κατά το άρθρο 248 προθεσμίας για την άσκηση των ενστάσεων, υποχρεούται, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, να διαβιβάζει τις ενστάσεις, χωριστά για κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία, στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία του πρώτου εδαφίου εξαιρούνται από την κατά την παρ. 8 του άρθρου 126 υποχρέωση υποβολής στο δικαστήριο με ηλεκτρονικά μέσα.»

Άρθρο 80**Παρεμπόμπων έλεγχος -****Τροποποίηση του άρθρου 258****του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Το άρθρο 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97) περί του παρεμπόμπου ελέγχου, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 258**Παρεμπίπτων έλεγχος**

Κατά την εκδίκαση της ένστασης, το δικαστήριο μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως ζητήματα που αφορούν τη νομιμότητα των προηγούμενων της προσβαλλόμενης πράξης πράξεων, καθώς και των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων (εγγραφή, μετεγγραφή ή διαγραφή εκλογέα στους, ή από τους, εκλογικούς καταλόγους, διόρθωση στοιχείων του που περιλαμβάνονται σε αυτούς κ.τ.τ.), εφόσον, σε κάθε περίπτωση, η νομιμότητα αυτή δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου. Ο κατά το πρώτο εδάφιο παρεμπίπτων έλεγχος της εγγραφής, μετεγγραφής ή διαγραφής εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου χωρεί κατά των πράξεων αυτών μόνον αν αυτές έγιναν κατά τη σύνταξη ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων κατά τη διάρκεια του έτους που προηγείται της ημερομηνίας διενέργειας των δημοτικών και των περιφερειακών εκλογών.».

Άρθρο 81**Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση - Τροποποίηση του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 και οι παρ. 2 και 4 του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί της εξουσίας του δικαστηρίου και έκδοσης της απόφασης, αντικαθίστανται και το άρθρο 259 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 259**Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση**

1. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος, ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών, ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών και μελών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ή των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ακυρώνει ή τροποποιεί, κατά περίπτωση, την προσβαλλόμενη πράξη. Στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η ακύρωση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εκλογή ή μόνο την αρχική ή μόνο την επαναληπτική εκλογή, στα εκλογικά τμήματα τα οποία αφορά το αντικείμενο της ένστασης.

2. Αν, ειδικότερα, το δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της ένστασης διαπιστώσει ότι οι αναφερόμενοι στην προσβαλλόμενη πράξη δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή ότι συνέτρεχε σε αυτούς νόμιμο κώλυμα για την εκλογή τους ή ασυμβίβαστο, ακυρώνει, ως προς τούτους, την προσβαλλόμενη πράξη και ορίζει, ως εκλεγόμενους, τους επόμενους κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης υποψηφίους. Αν διαπιστώσει ακυρότητα ή εσφαλμένη αρίθμηση των ψήφων, καθορίζει, βάσει των έγκυρων ψήφων και της ορθής αρίθμησης τους, εκείνους που εκλέγονται.

3. Μετά την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων που αφορούν τον κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και εν όψει του εκλογικού αποτελέσματος του συγκεκριμένου οργανισμού, όπως διαμορφώνεται με τις αποφάσεις αυτές, το δικαστήριο ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης.

4. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 248, αν κριθεί βάσιμη η ένσταση, το δικαστήριο διαπιστώνει την έλλειψη προσόντων ή το κώλυμα εκλογιμότητας ή το ασυμβίβαστο στο συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο και εκπίπτει αυτοδικαίως από το σχετικό αξίωμα.

5. Οι οριστικές αποφάσεις του δικαστηρίου πρέπει να δημοσιεύονται το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την τελευταία συζήτηση.

6. Οι οριστικές αποφάσεις, με τις οποίες γίνεται ολικώς ή μερικώς δεκτή η ένσταση, ισχύουν έναντι όλων.».

Άρθρο 82**Αίτηση αναίρεσης**

1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία ή τα διοικητικά εφετεία σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 261 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρεί αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) περί της αίτησης αναίρεσης εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενήτημέρου που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Όταν ασκείται αίτηση αναίρεσης δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) το αργότερο μηνών από την περιέλευση της αίτησης αναίρεσεως σε αυτό.

4. Αν η τελεσίδικη απόφαση, βάσει της οποίας μεταβλήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αρχική εγκατάσταση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, ανααιρεθεί και κριθεί κατ' ουσίαν η διαφορά από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, όσοι ανακηρύσσονται ως επιτυχόντες μετά από την απόφαση θεωρούνται ότι εγκαταστάθηκαν αναδρομικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 5 για τις εκλογές των δημοτικών αρχών και στο άρθρο 43 για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών. Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύθηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 83**Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης**

1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία μεταξύ των ίδιων υποψηφίων που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα. Στην περίπτωση αυτή, έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής είναι ο πρόεδρος του οικείου

πρωτοδικείου της έδρας του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Αυτός διορίζει σε κάθε εκλογικό τμήμα της περιφέρειας του πρωτοδικείου τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, εφαρμόζεται αναλόγως. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται εκείνοι που υπηρετούν στην περιφέρεια του οικείου πρωτοδικείου, κατά προτεραιότητα δε εκείνοι που αναφέρονται στην παρ. 10 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν επαρκούν, ο έφορος διορίζει αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και πρόσωπα εκτός της περιφέρειας του οικείου πρωτοδικείου. Για τη διενέργεια των διορισμών, ο έφορος μπορεί να ζητήσει από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου να του διαβιβάσει, από τα συγκεντρωθέντα για την ακυρωθείσα εκλογή στοιχεία που προβλέπονται στις περ. β' έως στ' της παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, όσα κρίνει ο ίδιος αναγκαία. Μπορεί, επίσης, να ζητήσει να του αποσταλούν από τις αρχές που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις επικαιροποιημένα τα σχετικά στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία αποστέλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, κατάλληλη για ηλεκτρονική επεξεργασία, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη του αιτήματος.

2. Ο δήμαρχος εκδίδει αμελλητί πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της δημοτικής ή περιφερειακής περιόδου, αντίστοιχα. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΤΕΛΙΚΕΣ, ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 84
Δημοτικές ενότητες

Οι δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87) στους οποίους δεν έχει επέλθει καμία μεταβολή αποτελούνται από μια δημοτική ενότητα που φέρει το όνομα του δήμου.

Άρθρο 85
Μετονομασία κοινοτήτων σε δημοτικές
κοινότητες - Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 4
του άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί της συγκρότησης των δήμων, τροποποιούνται με τη μετονομασία των κοινοτήτων σε δημοτικές κοινότητες και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2
Συγκρότηση δήμων

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές

περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 410/1995 (Α' 231), περί ένωσης δήμων και κοινοτήτων, ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

3. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1.

4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι οικισμοί - έδρες δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.».

Άρθρο 86
Επικαιροποίηση ορολογίας

1. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι έννοιες «κοινότητες» και «κοινότητα» κατά το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί της συγκρότησης των δήμων, όπως τροποποιείται με το άρθρο 85 του παρόντος νοούνται πλέον «δημοτικές κοινότητες» και «δημοτική κοινότητα», αντίστοιχα.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι όροι «εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας» και «πρόεδρος κοινότητας» νοείται ο «πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας» και όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «συμβούλιο κοινότητας» νοείται το «συμβούλιο δημοτικής κοινότητας».

Άρθρο 87
Πληθυσμός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Με απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα της πρόσφατης απογραφής αναφορικά με τον μόνιμο πληθυσμό για τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί της συγκρότησης των δήμων. Με την ίδια απόφαση κατανέμεται αναλόγως στις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 πληθυσμός που περιλαμβάνεται στην απόφαση του πρώτου εδαφίου, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί στις δημοτικές κοινότητες, λόγω ελλειπών στοιχείων τύπου εγκατάστασης.

2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού της Χώρας περιλαμβάνονται σε απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών στην οποία αναγράφονται ο συνολικός πληθυσμός κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και, αναλυτικά, ο πληθυσμός των δημοτικών κοινοτήτων και των περιφερειακών ενοτήτων.

3. Όπου γίνεται αναφορά στον όρο «πληθυσμός», συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος, νοείται ο μόνιμος πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τη διάρκεια της δημοτικής και περιφερειακής περιόδου, επέρχονται από την έναρξη της αμέσως επόμενης δημοτικής και περιφερειακής περιόδου.

Άρθρο 88
Επαγγελματική δραστηριότητα
του περιφερειάρχη - Προσθήκη άρθρου 159Α
στον ν. 3852/2010

Στον ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 159Α ως εξής:

«Άρθρο 159Α
Επαγγελματική δραστηριότητα
του περιφερειάρχη

1. Κατά τη διάρκεια της θητείας του περιφερειάρχη, αναστέλλεται η άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς του.

2. Ο χρόνος αναστολής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θεωρείται πραγματικός χρόνος για τα ασφαλιστικά δικαιώματα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, το σύνολο των εισφορών στον οικείο ασφαλιστικό φορέα καταβάλλεται από την περιφέρεια και βαρύνει τον προϋπολογισμό αυτής. Με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 182 καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 89
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών αναπροσαρμόζονται τα ποσά του πρώτου εδαφίου της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 και της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 52.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι έδρες των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 13. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι έδρες των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό της και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 51.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη μορφή και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 54. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι διαστάσεις των λευκών ψηφοδελτίων για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 70.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι διαστάσεις των εκλογικών φακέλων, το έντυπο

γνώρισμά τους και η απόχρωσή τους για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 70.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το διακριτικό γνώρισμα, το μέγεθος, το σχήμα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις κάλπες που θα χρησιμοποιηθούν για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς, επίσης, και κάθε άλλο ζήτημα για τη διενέργεια των εκλογών των δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α' 27) της παρ. 4 των άρθρων 15 και 52, την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση των υποψηφίων και την υποβολή των δηλώσεων υποψηφιοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 90
Μεταβατικές διατάξεις

1. Το άρθρο 55 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης μελών δημοτικών συμβουλίων και συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων, εξακολουθεί να ισχύει έως την 31η.12.2023.

2. Αν στις εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 δεν ανακηρύχθηκαν, για οποιονδήποτε λόγο, συνδυασμοί υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των τριακοσίων ενός (301) κατοίκων, ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των τριακοσίων (300) κατοίκων, και δεν έχουν προκηρυχθεί από τον οικείο περιφερειάρχη νέες εκλογές, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 11 του ν. 4674/2020 (Α' 53), έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ή αν κενώθηκε έδρα προέδρου κοινότητας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των τριακοσίων (300) κατοίκων και δεν είναι δυνατή η αναπλήρωση λόγω έλλειψης άλλου υποψηφίου, εφαρμόζεται το άρθρο 40 του παρόντος και ιδίως, οι παρ. 5 και 6 αυτού.

3. Το άρθρο 157 του ν. 3852/2010, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης μελών περιφερειακών συμβουλίων, εξακολουθεί να ισχύει έως την 31η.12.2023.

4. Όπου στα άρθρα του παρόντος αναφέρεται ο Εόπτης Ο.Τ.Α., μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. του άρθρου 215 του ν. 3852/2010, νοείται ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 91
Καταργούμενες διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 90, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 7 έως και

15, 17, 18, 18Α, 18Β, 18Γ, 20 έως 35, 37, 37Α, 38, 40, 42 έως και 57, 113, 114, 116 έως και 120, 122 έως και 142 και 144 έως και 158 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί των εκλογών των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και τα άρθρα 19 έως και 74 του ν. 3463/2006 (Α' 114), περί των εκλογών των δημοτικών αρχών.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 90, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 5 έως και 14, 16 έως και 31, 33 έως και 35, 37, 39 έως και 46, 48 έως και 51, 53 έως και 60, 62 έως και 67 του ν. 4555/2018 (Α' 133) περί εκλογών δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

3. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά στις καταργούμενες διατάξεις των παρ. 1 και 2, νοούνται οι διατάξεις του παρόντος που ρυθμίζουν τα συναφή ζητήματα.

4. Η παρ. 3 του άρθρου 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97) καταργείται.

5. Καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Ζ' **ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ**

Άρθρο 92 **Στέρηση δικαιώματος εκλέγειν -** **Αντικατάσταση του άρθρου 5 του π.δ. 26/2012**

Το άρθρο 5 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν:

α) Όσοι βρίσκονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση και για όσο χρόνο διαρκεί αυτή.

β) Όσοι καταδικάζονται αμετάκλητα:

βα) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

ββ) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

βγ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η αποστέρηση του δικαιώματος του εκλέγειν, σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας, κατά την οποία η καταδικαστική απόφαση καθίσταται αμετάκλητη. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

2. Οι αρμόδιες εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμελλητί τη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών για τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις της περ. β' της παρ. 1, προκειμένου να διαγραφούν από τον εκλογικό κατάλογο όσοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν και για τον χρόνο της αποστέρησης αυτής.»

Άρθρο 93 **Δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμών -** **Τροποποίηση του άρθρου 32** **του π.δ. 26/2012**

Στην παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) προστίθενται δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις βουλευτικές εκλογές λαμβάνουν μέρος είτε συνδυασμοί υποψηφίων ενός μόνο κόμματος είτε συνδυασμοί συνασπισμού περισσότερων του ενός συνεργαζόμενων κομμάτων είτε συνασπισμοί ανεξάρτητων υποψηφίων είτε μεμονωμένοι υποψήφιοι.

Δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμού ενός ή περισσότερων πολιτικών κομμάτων έχουν όσα πολιτικά κόμματα:

α) ιδρύθηκαν νόμιμα, και

β) ο πρόεδρος, ο γενικός γραμματέας, τα μέλη της διοικούσας επιτροπής και ο νόμιμος εκπρόσωπος δεν έχουν καταδικασθεί:

βα) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

ββ) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

βγ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η αποστέρηση του δικαιώματος κατάρτισης συνδυασμών, σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης του δικαιώματος κατάρτισης συνδυασμών υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της οριστικής καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.»

Άρθρο 94 **Ασυμβίβαστο καταδικασθέντος** **να κατέχει επιτελική θέση** **σε πολιτικό κόμμα**

Στο άρθρο 29 του ν. 3023/2002 (Α' 146) προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Δεν επιτρέπεται να έχει θέση προέδρου, γενικού γραμματέα, μέλους διοικούσας επιτροπής ή νομίμου εκπροσώπου σε πολιτικό κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων πρόσωπο που έχει καταδικασθεί:

α) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

β) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

γ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης του δικαιώματος κατοχής των θέσεων του πρώτου εδαφίου υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της οριστικής καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.»

Άρθρο 95
Απαγόρευση ιδιωτικής χρηματοδότησης κομμάτων με πρόσωπα καταδικασθέντα σε επιτελική θέση - Προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 7 του ν. 3023/2002

Στο άρθρο 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146) προστίθεται παρ. 9 ως εξής:

«9. Απαγορεύεται οποιαδήποτε ιδιωτική χρηματοδότηση του παρόντος άρθρου, πλην των τακτικών εισφορών μελών, σε πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων των οποίων ο πρόεδρος, ο γενικός γραμματέας, μέλος διοικούσας επιτροπής ή ο νόμιμος εκπρόσωπος έχει καταδικασθεί:

α) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

β) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

γ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα απαγόρευσης της ιδιωτικής χρηματοδότησης υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της οριστικής καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.».

Άρθρο 96
Αποκλεισμός κομμάτων με πρόσωπα καταδικασθέντα σε επιτελική θέση από ραδιοτηλεοπτική προβολή κατά την προεκλογική περίοδο και από χώρους υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 3023/2002

Στον ν. 3023/2002 (Α' 146) προστίθεται άρθρο 10Α ως εξής:

«Άρθρο 10Α
 Αποκλεισμός κομμάτων με πρόσωπα καταδικασθέντα σε επιτελική θέση από ραδιοτηλεοπτική προβολή κατά την προεκλογική περίοδο και από χώρους υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων

Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 και 10 πολιτικά κόμματα ή συνασπισμοί κομμάτων των οποίων ο πρόεδρος, ο γενικός γραμματέας, μέλος διοικούσας επιτροπής ή ο νόμιμος εκπρόσωπος έχει καταδικασθεί:

α) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

β) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

γ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Το παρόν άρθρο ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα εφαρμογής του υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της οριστικής καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ COVID - 19

Άρθρο 97
Διεκπεραίωση εκκρεμών αιτήσεων για χορήγηση επιδόματος στεγαστικής συνδρομής

Οι εκκρεμείς αιτήσεις για τη χορήγηση του επιδόματος στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλικών της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4756/2020 (Α' 235), καθώς και οι αιτήσεις για τη χορήγηση του επιδόματος αυτού που υποβλήθηκαν μετά τη δημοσίευσή του ν. 4756/2020 δύναται να διεκπεραιώνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.).

Άρθρο 98
Υπηρεσίες καθαριότητας στον e-ΕΦΚΑ

Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται σοβαρός κίνδυνος διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορούν, κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, να συνάπτονται, με τη διαδικασία του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147), συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για τα κτίρια που στεγάζουν τις υπηρεσίες του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).

Άρθρο 99
Συμβάσεις καθαριότητας σχολικών μονάδων

Συμβάσεις προσωπικού που προσλήφθηκε, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4722/2020 (Α' 177) στο πλαίσιο των μέτρων για την αποτροπή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, δύναται να ανανεωθούν από τη δημοσίευσή του παρόντος και μέχρι τη λήξη του τρέχοντος διδακτικού έτους με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής των οικείων Ο.Τ.Α. Οι συμβάσεις του πρώτου εδαφίου δεν υπόκεινται στους χρονικούς περιορισμούς που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 206 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), στην περ. ιε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021 (Α' 6) και στην παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 164/2004 (Α' 134).

Άρθρο 100
Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λόγω του κορωνοϊού COVID-19

Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 14 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), ως προς τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων του Υπουργεί-

ου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των εποπτευόμενων φορέων αυτού με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης και απρόσκοπτης λειτουργίας τους, την αποτροπή ή ελαχιστοποίηση πραγματοποίησης συνεδριάσεων οργάνων του δημόσιου τομέα, την εξ αποστάσεως εκτέλεση εργασίας δημόσιων υπαλλήλων και λειτουργών και την απομακρυσμένη παροχή υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2021.

Άρθρο 101
Ρυθμίσεις για τη χρονική περίοδο δραστηριοποίησης ναυαγσωστών

Ειδικά για το τρέχον έτος 2021, η χρονική περίοδος που προβλέπεται στην περ. γ) της παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2743/1999 (Α' 211) εκκινεί την 22α Ιουνίου 2021. Συμβάσεις που έχουν ήδη συναφθεί δυνάμει του άρθρου 7 του π.δ. 71/2020 (Α' 166) είναι νόμιμες και έχουν πλήρη ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.».
ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΓΕΦΥΡΑ»

Άρθρο 102
Σκοποί και διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». - **Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 3986/2011**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α' 152), περί του σκοπού της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.»., αντικαθίσταται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει σκοπό:

α) Την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) ή δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ., όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις.

β) Την ωρίμανση Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας που έχουν ενταχθεί στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» (Πρόγραμμα) του ν. 4799/2021 (Α' 78), σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 5B.

Κατά την επιδίωξη του σκοπού του Ταμείου, λαμβάνεται μέριμνα για τη συμβολή του στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και των 17 Παγκόσμιων Στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (SDGs)».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3869/2011 αντικαθίσταται και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Η διάρκεια του Ταμείου είναι έξι (6) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του μοναδικού μετόχου του Ταμείου η διάρκειά του μπορεί να παρατείνεται, εφόσον ο σκοπός του δεν έχει επιτευχθεί.».

Άρθρο 103
Διοίκηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.». - **Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 3986/2011**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3986/2011 (Α' 152), περί του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.»., αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), καθώς και ο αριθμός των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Ταμείου καθορίζεται με το Καταστατικό της Εταιρείας, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Ταμείου. Το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζεται για θητεία τριών (3) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα. Προσωρινά και μέχρι τον διορισμό νέου μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ελλιπών διοικητικών συμβουλίων.».

2. Μετά από την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3986/2011 προστίθεται παρ. 1α ως εξής:

«1α. Το ανώτατο όργανο του Ταμείου είναι η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.).

Η Γενική Συνέλευση είναι αποκλειστικά αρμόδια να αποφασίζει για θέματα τα οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητά της και δύναται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών.».

3. Η παρ. 2, περί διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» με κλήρωση και περί του τρόπου ανανέωσης της θητείας των μελών αυτών, καθώς και η παρ. 5, περί της εκπροσώπησης της ανώνυμης εταιρείας και περί της προσωρινής άσκησης των καθηκόντων του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου από τον διευθύνοντα σύμβουλο, του άρθρου 3 του ν. 3986/2011 καταργούνται.

Άρθρο 104
Ωρίμανση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας - Προσθήκη άρθρου 5B στον ν. 3986/2011

Μετά από το άρθρο 5Α του ν. 3986/2011 (Α' 152), προστίθεται άρθρο 5B ως εξής:

«Άρθρο 5B
Ωρίμανση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας

1. Το Ταμείο είναι αρμόδιο για την ωρίμανση Συμβάσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του άρθρου 126 του ν. 4799/2021 (Α' 78), σύμφωνα με το άρθρο 130 του ίδιου νόμου.

Για την επιτέλεση του σκοπού της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 1 και την άσκηση των αρμοδιοτήτων του παρόντος άρθρου, δημιουργείται στο Ταμείο, ως διακριτός λειτουργικός κλάδος δραστηριότητας αυτού, Μονάδα Ωρίμανσης Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, η οποία λειτουργεί και ως διακριτή λογιστική μονάδα.

2. Το Ταμείο διενεργεί την ωρίμανση των Συμβάσεων του Προγράμματος της παρ. 1, σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 125 έως 131 του ν. 4799/2021 και των όρων της σύμβασης της περ. α) της παρ. 3. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών, το Ταμείο ενεργεί κατ' εντολή, για λογαριασμό και στο όνομα του δικαιούχου του Προγράμματος ή/και ύστερα από έγκριση του ανωτέρω δικαιούχου και υπέχει έναντι τρίτων αστική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια.

3. α) Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 1 υπογράφεται σύμβαση, με την οποία τίθενται οι ελάχιστοι υποχρεωτικοί όροι που προβλέπονται στην παρ. 4. Η σύμβαση υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και του δικαιούχου του Προγράμματος. Με τη σύμβαση αυτήν, εξειδικεύεται περαιτέρω το περιεχόμενο της αρμοδιότητας ωρίμανσης που ανατίθεται στο Ταμείο, καθορίζεται η αμοιβή του Ταμείου για τις υπηρεσίες ωρίμανσης, προβλέπονται οι ειδικότερες υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών, καθώς και οι σχετικές προθεσμίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Με την ίδια σύμβαση, μπορεί να ρυθμίζεται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση της αρμοδιότητας του Ταμείου.

β) Σε περίπτωση που η Σύμβαση του Προγράμματος είναι αρμοδιότητας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 126 του ν. 4799/2021, η σύμβαση της περ. α) υπογράφεται από τον οικείο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον οικείο Δήμαρχο.

4. Για την εκτέλεση της σύμβασης που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 3:

α) Το αρμόδιο για την υπογραφή της σύμβασης όργανο υποχρεούται να:

αα) παρέχει στο Ταμείο όλες τις αναγκαίες για την άσκηση της αρμοδιότητάς του πληροφορίες, μελέτες και έγγραφα, που του ζητούνται και να ανταποκρίνεται εντός του χρονοδιαγράμματος και των εν γένει προθεσμιών που συμφωνούνται με το Ταμείο, ως προς τα ζητήματα που είναι κρίσιμα για την πρόοδο του έργου και

αβ) εγκρίνει, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την παραλαβή πλήρους και εμπεριστατωμένης εισήγησης του Ταμείου, άλλως να απορρίπτει ρητά και αιτιολογημένα εντός της ίδιας προθεσμίας τη σχετική εισήγηση για:

i) τον προϋπολογισμό του αντικειμένου που ανατίθεται στο Ταμείο και τις τυχόν τροποποιήσεις του και

ii) τη μελέτη σκοπιμότητας του έργου.

Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της ανωτέρω μηνιαίας προθεσμίας, οι σχετικές με τα ανωτέρω ζητήματα εισηγήσεις του Ταμείου θεωρείται, ότι έχουν αυτοδικαίως εγκριθεί. Σε περίπτωση ρητής απόρριψης των εισηγήσεων του Ταμείου από το αρμόδιο για την υπογραφή της σύμβασης όργανο, εφαρμόζονται τα άρθρα 128 και 129

του ν. 4799/2021 (Α' 78), για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του έργου.

β) Το Ταμείο υποχρεούται σε:

αα) άρτια, πλήρη και σύμφωνη προς τους κανόνες της σύγχρονης επιστήμης και τέχνης άσκηση της αρμοδιότητάς του στο πλαίσιο εκτέλεσης της σύμβασης, εντός του χρονοδιαγράμματος και των εν γένει προθεσμιών που προβλέπεται σε αυτήν,

ββ) πλήρη και εμπεριστατωμένη υποβολή εισηγήσεων στο αρμόδιο για την υπογραφή της σύμβασης όργανο, για τα ζητήματα της υποπερ. αβ) της περ. α), και

γγ) έγκαιρη και τακτική έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου για την υπογραφή της σύμβασης οργάνου και του εποπτεύοντος Υπουργού, σχετικά με την πρόοδο της ωρίμανσης του έργου.

γ) Το συνολικό κόστος των υπηρεσιών ωρίμανσης των συμβάσεων έργων που ανατίθενται στο Ταμείο με τη σύμβαση της περ. α) της παρ. 3, καλύπτονται πλήρως από τον δικαιούχο του Προγράμματος, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του αντικειμένου που ανατίθεται στο Ταμείο και τις τυχόν τροποποιήσεις του. Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων που ορίζονται στις περ. δ) και ε), προκαταβάλλεται στο Ταμείο από τον δικαιούχο του Προγράμματος το ογδόντα τοις εκατό (80%) του προϋπολογισμού, που αφορά τις δαπάνες για την ωρίμανση και το πενήντα τοις εκατό (50%) των λειτουργικών εξόδων, που αναμένεται να έχει το Ταμείο για την ωρίμανση κατά τα προβλεπόμενα στη σύμβαση της παρ. 3. Με την ολοκλήρωση των συμφωνημένων υπηρεσιών ωρίμανσης εξοφλείται στο Ταμείο το υπόλοιπο οφειλόμενο ποσό.

δ) Για έργα/συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από πόρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του Ταμείου και του Ταμείου Ανάκαμψης, εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που προβλέπει ότι προκαταβάλλεται στο Ταμείο ποσό μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ έναντι της παροχής υπηρεσιών ωρίμανσης για συμβάσεις/έργα του Ταμείου Ανάκαμψης, που θα ανατεθούν στο Ταμείο από τους δικαιούχους των Προγραμμάτων. Το ποσό αυτό παρακρατείται έναντι των δικαιούχων των Προγραμμάτων από το Ταμείο Ανάκαμψης και συμψηφίζεται με οφειλές τους προς το Ταμείο, μέχρι του ποσού που ορίζεται ανά σύμβαση, που ανατίθεται στο Ταμείο της παρ. 3.

ε) Εκτός των ανωτέρω, το Ταμείο δύναται να λαμβάνει χρηματοδότηση για την παροχή των υπηρεσιών ωρίμανσης από το Ειδικό Πρόγραμμα της Τεχνικής Βοήθειας (capacity building) του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) 2021-2027, προκειμένου να ωριμάζει έργα, που δύνανται να χρηματοδοτηθούν από πόρους του προγράμματος Ε.Σ.Π.Α.

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης της περ. α) της παρ. 3, το Ταμείο ευθύνεται αποκλειστικά και μόνον έναντι του δικαιούχου του Προγράμματος για θέματα της αρμοδιότητάς του και υπέχει έναντι τρίτων αστική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια.

Κάθε ευθύνη του Ταμείου από τη σύμβαση, που συναρτάται με τα ζητήματα της περ. β) αποσβέννυται με την αντίστοιχη ρητή ή σιωπηρή έγκριση του αρμόδιου για την υπογραφή της σύμβασης οργάνου.

5. Ο συνολικός προϋπολογισμός των συμβάσεων της περ. α) της παρ. 3 μπορεί, ύστερα από συμφωνία των συμβαλλομένων μερών, να προσαυξάνεται έως μισή μονάδα τοις εκατό (0,5%) επί του Προϋπολογισμού της Σύμβασης Στρατηγικής Σημασίας, όπως ορίζεται στον ν. 4799/2021, για την κάλυψη των αναγκαίων λειτουργικών δαπανών του Ταμείου που συνάπτονται με την παροχή των υπηρεσιών ωρίμανσης σε εκτέλεση των συμβάσεων αυτών.

6. Κατά την ωρίμανση ενός έργου εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 10 έως 17 του παρόντος νόμου.».

Άρθρο 105

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» - Τροποποιήσεις του άρθρου 8 του ν. 3986/2011

1. Στο άρθρο 8 του ν. 3986/2011 (Α' 152) προστίθεται παρ. 1α ως εξής:

«1α. Για την οργάνωση και λειτουργία του Ταμείου, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Διοίκηση του Ταμείου οφείλουν να εφαρμόζουν το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας» (Ε.Ε.Σ.Υ.Π.) και τις ρυθμίσεις του Εσωτερικού Κανονισμού της Ε.Ε.Σ.Υ.Π. που αφορούν τις άμεσες θυγατρικές της, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 189 του ν. 4389/2016 (Α' 94).».

2. Στο άρθρο 8 του ν. 3986/2011 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Ο κανονισμός της παρ. 4 εφαρμόζεται και στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων μελετών και υπηρεσιών για τους σκοπούς ωρίμανσης των έργων της παρ. 1 του άρθρου 5B.».

Άρθρο 106

Έγκριση αίτησης για τη χορήγηση συνεισφοράς του Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 76 του ν. 4714/2020

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 76 του ν. 4714/2020 (Α' 148), τροποποιείται και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Η διαδικασία του παρόντος ολοκληρώνεται ως τις 31.7.2021 το αργότερο. Στην περ. γ) της παρ. 3, η συμφωνία αναδιάρθρωσης εναπόκειται στην ελεύθερη βούληση των μερών και στη σύμπτωση δηλώσεων βουλήσεως των δύο.».

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχεται από την 1η Απριλίου 2021.

Άρθρο 107

Περιπτώσεις διακοπής καταβολής συνεισφοράς Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 80 του ν. 4714/2020

Η περ. β) του άρθρου 80 του ν. 4714/2020 (Α' 148) τροποποιείται και το άρθρο 80 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 80

Διακοπή καταβολής συνεισφοράς Δημοσίου

Η συνεισφορά του Δημοσίου διακόπτεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε περίπτωση που διαπιστωθεί, ότι η αίτηση έχει εγκριθεί χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.

β) Σε περίπτωση θανάτου του αιτούντος, εκτός εάν υφίσταται σύζυγος ή συμβίος, ο οποίος έχει συνυπογράψει την αίτηση του άρθρου 75 και του οποίου τα στοιχεία έχουν αντληθεί, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 75, οπότε, στην περίπτωση αυτή, συνεχίζεται η συνεισφορά του Δημοσίου στο πρόσωπο του συζύγου ή συμβίου. Στην περίπτωση συνέχισης της συνεισφοράς στο πρόσωπο του συζύγου ή συμβίου, αυτός υποκαθίσταται στις υποχρεώσεις του οφειλέτη που προκύπτουν από τα άρθρα 71-83.

γ) Σε περίπτωση κατά την οποία, κατόπιν τριών (3) διαδοχικών εντολών πίστωσης, δεν έχει καταστεί δυνατόν να πιστωθεί η συνεισφορά του Δημοσίου σε έναν τουλάχιστον τραπεζικό λογαριασμό.

δ) Σε περίπτωση που, κατόπιν του επανελέγχου, διαπιστωθεί, ότι ο οφειλέτης δεν πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης της συνεισφοράς του Δημοσίου.

ε) Σε περίπτωση, που ο οφειλέτης καθυστερήσει την καταβολή του ποσού που βαρύνει τον ίδιο, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 79. Αν ο δικαιούχος δεν καταβάλει εγκαίρως το ποσό που βαρύνει τον ίδιο, ο θιγόμενος πιστωτής ενημερώνει την ηλεκτρονική πλατφόρμα, το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες, από την ημερομηνία κατά την οποία ο οφειλέτης καθυστέρησε την καταβολή του μέρους της οφειλής που βαρύνει τον ίδιο. Αν ο πιστωτής παραλείψει την ενημέρωση του προηγούμενου εδαφίου, υποχρεούται να επιστρέψει στο Δημόσιο τα ποσά που αυτό κατέβαλε από τον χρόνο, κατά τον οποίο ο πιστωτής όφειλε να είχε ενημερώσει το Δημόσιο.

στ) Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων του οφειλέτη, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 79.

ζ) Σε περίπτωση που αποδειχθεί με δημόσια έγγραφα, ότι η αίτηση υπαγωγής είναι ψευδής και η ανακρίβεια επιδρά στην επιλεξιμότητα του αιτούντος.».

Άρθρο 108

Έγκριση αίτησης για συνεισφορά Δημοσίου - Τροποποίηση του άρθρου 69 του ν. 4790/2021

1. Η περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4790/2021 (Α' 48), περί της έγκρισης αίτησης για συνεισφορά του Δημοσίου, αντικαθίσταται και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Εφόσον διαπιστωθεί, ότι η αίτηση πληροί όλα τα κατά περίπτωση οριζόμενα κριτήρια επιλεξιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 64, αποστέλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών στον οφειλέτη και τον χρηματοδοτικό φορέα ενημέρωση, ότι ο αιτών είναι καταρχήν επιλέξιμος για συνεισφορά Δημοσίου. Στη συνέχεια, οι χρηματοδοτικοί φορείς διαβιβάζουν κατά περίπτωση την ακόλουθη ενημέρωση:

α) Εφόσον η επιλέξιμη οφειλή είναι εξυπηρετούμενη, ο χρηματοδοτικός φορέας αποστέλλει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διαπίστωση της καταρχήν επιλεξιμότητας του αιτούντος το ποσό της μηνιαίας δόσης, ούτως ώστε να δρομολογηθεί η έναρξη καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, εκτός εάν συντρέχει η περίπτωση της παρ. 9, οπότε ο χρηματοδοτικός φορέας αποστέλλει το ποσό της μηνιαίας δόσης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της χορηγηθείσας αναστολής.

β) Εφόσον η επιλέξιμη οφειλή είναι μη εξυπηρετούμενη για χρονικό διάστημα μικρότερο των ενενήντα (90) ημερών, ο αιτών προβαίνει το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διαπίστωση της καταρχήν επιλεξιμότητάς του στην καταβολή των δόσεων που ευρίσκονται σε καθυστέρηση, άλλως αυτές κεφαλαιοποιούνται από τον χρηματοδοτικό φορέα και βαρύνουν το υπόλοιπο της οφειλής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρούσας, ο χρηματοδοτικός φορέας αποστέλλει εντός δεκαπέντε (15) ημερών το ποσό της μηνιαίας δόσης αυτής, για να ξεκινήσει η καταβολή της συνεισφοράς του Δημοσίου.

γ) Εφόσον η επιλέξιμη οφειλή είναι μη εξυπηρετούμενη για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ενενήντα (90) ημέρες ή η σχετική σύμβαση έχει καταγγελθεί μετά από την 31η Δεκεμβρίου 2018, για να εκκινήσει η διαδικασία καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, λαμβάνει χώρα αναδιάρθρωση της επιλέξιμης οφειλής, έπειτα από συμφωνία του οφειλέτη με τον χρηματοδοτικό φορέα. Για τον λόγο αυτόν, ο χρηματοδοτικός φορέας καλεί τον οφειλέτη αμελλητί, προκειμένου να συμφωνήσουν μία αμοιβαία αποδεκτή και βιώσιμη για τον οφειλέτη αναδιάρθρωση, η οποία πρέπει να είναι μακροπρόθεσμη και σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, όπου αυτές είναι εφαρμοστέες. Στην περίπτωση αυτήν, και αποκλειστικά για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η συνεισφορά του Δημοσίου, όπως και για το χρονικό διάστημα παρακολούθησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72, ο χρηματοδοτικός φορέας πρέπει να εξασφαλίσει για την αναδιάρθρωση τη μείωση του περιθωρίου επιτοκίου κατά ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) επί του συμβατικώς προβλεπόμενου ως ίσχυε πριν από την αναδιάρθρωση. Επιπλέον, ο χρηματοδοτικός φορέας δικαιούται να προβλέπει τα απαραίτητα μέτρα που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της προτεινόμενης ρύθμισης, όπως ενδεικτικά: (α) μείωση επιτοκίου ρύθμισης ή/και (β) διαγραφή ποσοστού των τόκων υπερημερίας και εξωλογιστικών τόκων, ή/και (γ) διαγραφή ποσοστού κεφαλαίου, ή/και (δ) επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής, ή/και (ε) κάθε άλλο αναγκαίο μέτρο. Η ρύθμιση αναδιάρθρωσης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να έχει δυσμενέστερους όρους για τον οφειλέτη, λόγω της συνεισφοράς του Δημοσίου. Προκειμένου να λάβει χώρα η αναδιάρθρωση, ο οφειλέτης οφείλει να προσκομίσει τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που θα του ζητήσει ο χρηματοδοτικός φορέας εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Εφόσον ο χρηματοδοτικός

φορέας προτείνει συμφωνία αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο οφειλέτης οφείλει να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόταση. Η διαδικασία αναδιάρθρωσης πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο εντός τριών (3) μηνών και σε κάθε περίπτωση εντός της προθεσμίας της παρ. 4. Εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν στην αναδιάρθρωση, ο χρηματοδοτικός φορέας αποστέλλει σχετική ενημέρωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και δηλώνει, ότι η αναδιάρθρωση κρίνεται βιώσιμη και σύμφωνη με τα οικονομικά δεδομένα του οφειλέτη κατά τον χρόνο υπογραφής της σύμβασης αναδιάρθρωσης. Η υπογραφή του οφειλέτη στη σύμβαση αναδιάρθρωσης συνεπάγεται την από μέρους του αποδοχή της βιωσιμότητάς της. Μετά την ενημέρωση της συμφωνίας για τη βιωσιμότητα της αναδιάρθρωσης, ο χρηματοδοτικός φορέας αποστέλλει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα το ποσό της μηνιαίας δόσης, για να ξεκινήσει η καταβολή της συνεισφοράς του Δημοσίου. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία αναδιάρθρωσης ή σε περίπτωση που δεν υποβληθεί η δήλωση περί βιωσιμότητας μαζί με τη δήλωση περί επίτευξης συμφωνίας αναδιάρθρωσης, η διαδικασία διακόπτεται και η αίτηση θεωρείται απορριφθείσα.».

2. Η παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4790/2021, ως προς τον χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας και τη δυνατότητα μεταβολής των οφειλόμενων δόσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου καταβολής της συνεισφοράς, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η διαδικασία της περ. γ) της παρ. 3 ολοκληρώνεται ως την 30ή Σεπτεμβρίου 2021 το αργότερο, ενώ η συμφωνία αναδιάρθρωσης εναπόκειται στην ελεύθερη βούληση των μερών και στη σύμπτωση δηλώσεων βουλήσεως αμφοτέρων. Για όλα τα δάνεια της περ. γ) της παρ. 3, οι μηνιαίες δόσεις που καταβάλλει ο οφειλέτης τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου καταβολής της συνεισφοράς, όσο και κατά τη διάρκεια παρακολούθησης της τήρησης των υποχρεώσεων του οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 72, δεν επιτρέπεται να μεταβάλλονται σε σχέση με τις δόσεις που προβλέπονται στην υφιστάμενη σύμβαση ή τη συμφωνία αναδιάρθρωσης και έχουν ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο αξιολόγησης της βιωσιμότητας του οφειλέτη. Από τον ανωτέρω περιορισμό εξαιρούνται: α) οι οφειλές που έχουν όρια και μη σταθερές δόσεις, για τις οποίες η εν λόγω υποχρέωση θεωρείται ότι καταλαμβάνει το εγκεκριμένο όριο κατά την περίοδο καταβολής της συνεισφοράς και β) οι περιπτώσεις, όπου είναι καθορισμένο συμβατικά το δόσολόγιο, σύμφωνα με τις χρηματοροές της επιχείρησης χωρίς να έχει ληφθεί υπόψη η επιδότηση. Επίσης, για τα δάνεια των περ. α) και β) της παρ. 3 και υπό την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης συμβατικής πρόβλεψης της ήδη υφιστάμενης σύμβασης δεν επιτρέπεται, για όσο χρόνο διαρκεί η επιδότηση, καθώς επίσης και για την περίοδο παρακολούθησης, η κατά τρόπο δυσμενέστερο για τον οφειλέτη μεταβολή των ουσιαστών όρων της σύμβασης που αφορούν στο κεφάλαιο, στην τιμολόγηση και στη διάρκεια αυτού.».

Άρθρο 109
Υποχρεώσεις οφειλέτη - Τροποποίηση
του άρθρου 72 του ν. 4790/2021

Στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4790/2021 (Α' 48), περί των υποχρεώσεων του οφειλέτη κατά τη διάρκεια της καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, προστίθενται δύο εδάφια και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Κατά τη διάρκεια της καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, ο οφειλέτης έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Καταβάλλει εμπρόθεσμα το ποσό της οφειλής που βαρύνει τον ίδιο. Εμπρόθεσμη θεωρείται η καταβολή, που πραγματοποιείται το αργότερο κατά την καταληκτική ημερομηνία, που έχει ορίσει ο χρηματοδοτικός φορέας. Δεν μπορεί να θεωρηθεί μη εμπρόθεσμη καταβολή, η μη καταβολή συνολικού ποσού ύψους μίας μηνιαίας δόσης. Σε κάθε περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση της καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, ελέγχεται η ύπαρξη τυχόν μη καταβεβλημένων ποσών που βαρύνουν τον οφειλέτη, και εάν υφίστανται, αυτός καλείται από τους χρηματοδοτικούς φορείς να τα καταβάλλει εντός τριάντα (30) ημερών. Σε περίπτωση μη καταβολής αυτών εντός του χρονικού διαστήματος του προηγούμενου εδαφίου, επέρχεται αναδρομική έκπτωση αυτού και επιστρέφεται η συνεισφορά σύμφωνα με τα άρθρα 73, περί διακοπής της καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, και 74, περί αναζήτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της συνεισφοράς.

β) Παρέχει πρόσβαση στα στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται η επιλεξιμότητά του και παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, που ζητούνται από το Δημόσιο κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο των στοιχείων της αίτησής του.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ -
ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ, ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ Α.Ε.». ΚΑΙ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ
ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 110
Χωροθέτηση μαρίνας Αγίου Κοσμά -
Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 2
του ν. 4062/2012

Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 4062/2012 (Α' 70) τροποποιείται ως εξής:

«7.α. Με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 μπορεί να τροποποιείται το από 22.2.2002 προεδρικό διάταγμα «Εγκριση Ειδικού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Ολυμπιακού Κέντρου Ιστιοπλοΐας στον Άγιο Κοσμά Αττικής» (Δ' 138), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 24 του ν. 3342/2005 (Α' 131), και να καθορίζονται χερσαία και θαλάσσια ζώνη, χρήσεις γης και όροι δόμησης της περιοχής. Στην περίπτωση αυτήν, το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 προτείνεται και από τον Υπουργό Τουρισμού, μετά από γνώμη της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων

του άρθρου 30 του ν. 2160/1993 (Α' 118). Για τα επόμενα στάδια χωροθέτησης και λειτουργίας της Μαρίνας Αγίου Κοσμά εφαρμόζονται ο ν. 2160/1993 (Α' 118), οι δε διοικητικές πράξεις που απαιτούνται για την εκτέλεση των εργασιών εκδίδονται από το Γραφείο Ελληνικού.

Ειδικώς, όσον αφορά στην περιοχή του Αθλητικού Κέντρου Νεότητας Αγίου Κοσμά, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 μπορεί να τροποποιείται και το από 1/3.5.2004 προεδρικό διάταγμα «Καθορισμός ζωνών προστασίας, χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην παραλιακή ζώνη της Αττικής από τον Φαληρικό Όρμο μέχρι την Αγία Μαρίνα Κρωπίας» (Δ' 254), προκειμένου να εναρμονιστεί με το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά.

Με όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορούν επίσης να τροποποιούνται ή αναθεωρούνται γενικά πολεοδομικά σχέδια, πολεοδομικές μελέτες, ρυμοτομικά σχέδια και σχέδια πόλεως, καθώς και τοπικά ρυμοτομικά σχέδια του άρθρου 26 του ν. 1337/1983 (Α' 33), προκειμένου να εναρμονιστούν με τα όρια και το περιεχόμενο των ειδικότερων ζωνών των παρ. 2 και 3, ιδίως, όσον αφορά στις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τους όρους προστασίας του περιβάλλοντος ή και κάθε άλλο θέμα αναγκαίο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά.

β. Το άρθρο 5 του ν. 3010/2002 (Α' 91) δεν έχει εφαρμογή επί των υδατορεμάτων που οριοθετούνται, σύμφωνα με το πιο πάνω διάταγμα.».

Άρθρο 111
Κυκλοφοριακή σύνδεση - Προσθήκη παρ. 1α
και 1β στο άρθρο 5 του ν. 4062/2012

Στο άρθρο 5 του ν. 4062/2012 (Α' 70) προστίθενται νέες παρ. 1α και 1β ως εξής:

«1.α. Για την έκδοση των οικοδομικών αδειών εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά και μέχρι την αποπεράτωση του οδικού δικτύου που έχει εγκριθεί με τις διοικητικές πράξεις των άρθρων 2 και 3, η κυκλοφοριακή σύνδεση των εγκαταστάσεων διενεργείται από και προς το υφιστάμενο εγκεκριμένο οδικό δίκτυο στα όρια του Μητροπολιτικού Πόλου μέσω προσωρινών συνδέσεων εντός του Πόλου. Ο τρόπος σύνδεσης των εγκαταστάσεων με το εγκεκριμένο οδικό δίκτυο αποτυπώνεται σε μελέτη, η οποία εγκρίνεται από το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας - Αττικής της Διεύθυνσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Περιοχών της Γενικής Διεύθυνσης Χωρικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η τελική σύνδεση των εγκαταστάσεων με το εγκεκριμένο οδικό δίκτυο του Πόλου, ομοίως, αποτυπώνεται σε μελέτη, η οποία συντάσσεται μετά από την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης περαίωσης του ανεξάρτητου μηχανικού του άρθρου 6Α και εγκρίνεται από τη Διεύθυνση του προηγούμενου εδαφίου. Οι ως άνω μελέτες μπορούν να είναι ενιαίες για περισσότερες από μία εγκαταστάσεις και αναθεωρούνται στο σύνολό τους ή τμηματικά. Το β.δ. 465/1970 (Α' 150) δεν εφαρμόζεται.

1.β. Μέχρι την αποπεράτωση των δικτύων υποδομών που έχουν εγκριθεί με τις διοικητικές πράξεις των αρ-

θρων 2 και 3, όπως ιδίως, των δικτύων κοινής ωφέλειας, η σύνδεση των κτισμάτων, κατασκευών και εν γένει εγκαταστάσεων διενεργείται σε προσωρινά δίκτυα, υφιστάμενα ή μη, εντός ή εκτός του Πόλου. Ο σχεδιασμός των προσωρινών δικτύων και η σύνδεση των ως άνω εγκαταστάσεων με τα δίκτυα αυτά αποτυπώνονται σε μελέτη, η οποία εγκρίνεται από τον αρμόδιο φορέα του αντίστοιχου δικτύου μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η ως άνω μελέτη μπορεί να είναι ενιαία για περισσότερες εγκαταστάσεις και αναθεωρείται στο σύνολό της ή τμηματικά.».

Άρθρο 112

Αρτιότητα προ της διαμόρφωσης κοινοχρήστων χώρων - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 5Α του ν. 4062/2012

Στο άρθρο 5Α του ν. 4062/2012 (Α' 70) προστίθεται νέα παρ. 7 ως εξής:

«7. Η ύπαρξη προσώπου ως προϋπόθεση αρτιότητας των οικοπέδων ή γηπέδων που δημιουργούνται εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά, εφόσον αυτά έχουν πρόσωπο σε χώρο που χαρακτηρίζεται ως κοινόχρηστος με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 3, θεωρείται ότι συντρέχει από τον χρόνο περιέλευσης της κυριότητας του χώρου αυτού στο Ελληνικό Δημόσιο.».

Άρθρο 113

Γραφείο Ελληνικού

1. Το Γραφείο Ελληνικού της υποπερ. αα' της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 142/2017 (Α' 181) με το προσωπικό αυτού μεταφέρεται στη Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και υπάγεται απευθείας στον οικείο Γενικό Γραμματέα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 του ν. 4062/2012 (Α' 70).

2. Καταργείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4062/2012, ως προς τη σύσταση Γραφείου Ελληνικού στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4062/2012 αντικαθίσταται από τις παρ. 2Α, 2Β και 2Γ και διαμορφώνεται ως εξής:

«2Α. Το Γραφείο Ελληνικού έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Ενημερώνει τους ενδιαφερομένους για τη νομοθεσία και τις ενέργειες που απαιτούνται για την αδειοδότηση των έργων, δραστηριοτήτων, εγκαταστάσεων και κτιρίων που προγραμματίζονται να πραγματοποιηθούν εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά.

β. Παραλαμβάνει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για την έκδοση των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3, ελέγχει την πληρότητα των σχετικών φακέλων, φροντίζει για τη συμπλήρωση των αναγκαίων δικαιολογητικών από τους ενδιαφερόμενους και τους διαβιβάζει στις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για έλεγχο, παρατηρήσεις και παροχή των αναγκαίων γνωμοδοτήσεων, εισηγήσεων και εγκρίσεων.

γ. Λειτουργεί ως γραμματεία του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας του άρθρου 16 του ν. 3986/2011 (Α' 152) για όλα τα θέματα, που αφορούν στην έγκριση και εφαρμογή του Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης κατά τα άρθρα 2 και 3 του παρόντος, καθώς και για την έκδοση πράξεων για τις οποίες απαιτείται η προηγούμενη εισήγηση ή γνώμη του ως άνω Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

δ. Διατυπώνει προτάσεις και υποδεικνύει λύσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών και προβλημάτων, τα οποία προκύπτουν κατά την αδειοδοτική ή άλλη συναφή διαδικασία που αφορά στα έργα, τις δραστηριότητες, καθώς και τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις στην περιοχή του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά.

ε. Επεξεργάζεται σχέδια γενικών οδηγιών, εγκυκλίων και αποφάσεων για τη διευκόλυνση της αδειοδότησης στις πιο πάνω περιπτώσεις.

στ. Παρακολουθεί την εφαρμογή του Σχεδίου Ανάπτυξης, που προβλέπεται στο άρθρο 2 και των πράξεων και των αποφάσεων που εκδίδονται σε εκτέλεσή του σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.

2Β. Πέραν των αρμοδιοτήτων της παρ. 2Α, το Γραφείο Ελληνικού έχει και τις παρακάτω αρμοδιότητες για το σύνολο του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά, πλην των εκτάσεων που έχουν χαρακτηριστεί ως κοινωφελείς και κοινωνικής ανταποδοτικότητας με τις διοικητικές πράξεις του άρθρου 3:

α. Εκδίδει όλες τις διοικητικές πράξεις που ορίζονται στο άρθρο 28 του ν. 4495/2017 (Α' 167) για κάθε είδους εργασίες εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά. Στο πλαίσιο έκδοσης των πράξεων αυτών ελέγχεται και η τήρηση των όρων και περιορισμών που ορίζονται με το προεδρικό διάταγμα του άρθρου 2 και με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 3, όπου απαιτείται.

β. Έχει όλες τις αρμοδιότητες εφαρμογής και ελέγχου των διοικητικών πράξεων της περ. α), μέχρι και τη θεώρηση αυτών προς τον σκοπό σύνδεσης των έργων με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας, μετά από την αποπεράτωση των εργασιών, καθώς και της διαδικασίας γνωστοποίησης εκτέλεσης πρόσθετων εργασιών.

γ. Τηρεί αρχείο των φακέλων των διοικητικών πράξεων των περ. α) και β), συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μελετών και δικαιολογητικών.

δ. Είναι αρμόδιο για τον έλεγχο αυθαιρέτων κτισμάτων και χρήσεων και, σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, είναι αρμόδιο για την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων. Δύναται, επίσης, να προβαίνει σε διακοπή εργασιών ή ανάκληση αδειών, εάν απαιτείται.

ε. Εκδίδει βεβαιώσεις όρων δόμησης και χρήσεων γης, καθώς και βεβαιώσεις χώρων κύριας χρήσης για τη λειτουργία επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

στ. Χορηγεί εγκρίσεις για τις δραστηριότητες που υπάγονται σε καθεστώς έγκρισης κατά την έννοια του ν. 4442/2016 (Α' 230), καθώς και βεβαιώσεις εγκατάστασης κατά τη διαδικασία γνωστοποίησης του ίδιου νόμου.

ζ. Εκδίδει εγκρίσεις ή γνωμοδοτήσεις ως προς την καταλληλότητα και σκοπιμότητα γηπέδων και οικοπέδων για την ίδρυση τουριστικών καταλυμάτων ή ειδικών τουριστικών υποδομών. Εγκρίνει, επίσης, τις αρχιτεκτονικές μελέτες των τουριστικών καταλυμάτων και των ειδικών τουριστικών υποδομών, όπου απαιτείται, κατά την κείμενη νομοθεσία, και τηρεί το σχετικό αρχείο. Επιπλέον, χορηγεί το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας, όπου απαιτείται, κατά την κείμενη νομοθεσία.

η. Χορηγεί όλες τις απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις για τις κατασκευές εντός του Μητροπολιτικού Πάρκου Πρασίνου και Αναψυχής και των ανοικτών χώρων των ζωνών ανάπτυξης, όπως καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις του άρθρου 3, συμπεριλαμβανομένων των αδειών κοπής δένδρων.

θ. Χορηγεί τις άδειες λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων.

ι. Χορηγεί τις οικοδομικές άδειες των κτισμάτων, εγκαταστάσεων και λοιπών κατασκευών εντός τουριστικών λιμένων κάθε κατηγορίας.

ια. Έχει την ευθύνη υπαγωγής των έργων ή δραστηριοτήτων σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

ιβ. Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας των υπαίθριων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων του άρθρου 39 του ν. 4497/2017 (Α' 171).

ιγ. Προβαίνει στην έκδοση εγκρίσεων εγκατάστασης σταθμών στην ξηρά (κεραίες κινητής τηλεφωνίας) και στην επιβολή κυρώσεων, όπου απαιτείται.

ιδ. Εφόσον, η αρμόδια υπηρεσία δεν έχει αποφανθεί μέσα σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερών και μετά την άπρακτη πάροδο αυτού:

αα. Εγκρίνει μελέτες ενεργητικής πυροπροστασίας και χορηγεί πιστοποιητικά ενεργητικής πυροπροστασίας.

αβ. Χορηγεί βεβαιώσεις και πιστοποιητικά δασικού ή μη χαρακτήρα εκτάσεων εντός του Πόλου, καθώς και άδεια επέμβασης σε δασική έκταση.

αγ. Εκδίδει κάθε άλλη διοικητική πράξη, που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών, καθώς και την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία κάθε είδους επιχείρησης εντός του Πόλου.

Προς τον σκοπό άσκησης της σχετικής αρμοδιότητάς του, το Γραφείο Ελληνικού παραλαμβάνει τη σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων που συνοδεύεται από πλήρη φάκελο, τα οποία διαβιβάζει στις αρμόδιες υπηρεσίες προς έναρξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας περίπτωσης.

ιε. Παραλαμβάνει αιτήσεις των ενδιαφερομένων για τη χορήγηση παρεκκλίσεων, εφόσον αυτές προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

ιστ. Τηρεί αρχείο όλων των πράξεων που εκδίδει και όλων των εγκρίσεων που χορηγεί με τους συνοδευτικούς φακέλους αυτών.

2Γ. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να τροποποιούνται οι αρμοδιότητες του Γραφείου Ελληνικού.».

4. Η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 4062/2012 τροποποιείται ως προς τους αποδέκτες της αίτησης και διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Ο Προϊστάμενος του Γραφείου υποβάλλει, μέχρι την 1η Φεβρουαρίου κάθε έτους, στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στον Γενικό Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, απολογιστική έκθεση για το έργο που υλοποιήθηκε κατά το προηγούμενο έτος. Στην πιο πάνω έκθεση περιλαμβάνονται πλήρη στοιχεία για τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στο γραφείο και αυτές που διεκπεραιώθηκαν, τον χρόνο διεκπεραίωσης, τις αιτήσεις που καθυστέρησαν ή απορρίφθηκαν και τους λόγους της καθυστέρησης ή απόρριψης, καθώς και προτάσεις για την αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών και προβλημάτων τα οποία προέκυψαν κατά τη σχετική αδειοδοτική διαδικασία.».

Άρθρο 114

Τροποποιήσεις Σύμβασης Διανομής

Τροποποιήσεις της από 9.3.2021 «Σύμβασης Διανομής - Σύστασης Δικαιώματος Επιφάνειας Ακινήτου Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά», όπως κυρώθηκε με τον ν. 4787/2021 (Α' 44), οι οποίες αφορούν σε μεταβολές των ορίων των διανεμόμενων ακινήτων και οι οποίες καθίστανται αναγκαίες, λόγω της τροποποίησης του από 28.2.2018 προεδρικού διατάγματος (ΑΑΠ 35) περί «Έγκρισης του Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης (ΣΟΑ) του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά Περιφέρειας Αττικής» ή των κοινών υπουργικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατά εξουσιοδότηση του άρθρου 3 του ν. 4062/2012 (Α' 70), υλοποιούνται με σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, νόμιμα εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, και της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ή θυγατρικών της εταιρειών ή τρίτων στους οποίους έχουν παραχωρηθεί η εκτέλεση και εκμετάλλευση έργων στα συγκεκριμένα ακίνητα. Η σύμβαση αυτή περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγράφεται, άλλως καταχωρίζεται, στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή στα κτηματολογικά βιβλία του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου, κατά περίπτωση. Στην εν λόγω σύμβαση προσαρτώνται μόνο τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η μεταβολή των ορίων των ακινήτων στα οποία αφορά η τροποποίηση, χωρίς να απαιτείται η προσάρτηση οποιουδήποτε άλλου εγγράφου, πιστοποιητικού ή βεβαίωσης, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη νόμου.

Άρθρο 115

Τροποποιήσεις λοιπών στοιχείων της γενικής οργάνωσης του Πάρκου - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4062/2012

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4062/2012 (Α' 70) τροποποιούνται οι περ. α), β) και δ), προστίθεται περ. στ) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Για την εφαρμογή του Σχεδίου του άρθρου 2 ακολουθούνται, ανά κατηγορία περιοχής, οι ακόλουθες διαδικασίες:

1. Μητροπολιτικό Πάρκο Πρασίνου και Αναψυχής:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται ύστερα από

αίτηση της εταιρείας «Ελληνικό Α.Ε.». ή θυγατρικής της εταιρείας ή τρίτων στους οποίους έχει παραχωρηθεί η εκτέλεση και εκμετάλλευση των έργων και εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 3986/2011, εγκρίνεται η γενική οργάνωση του Μητροπολιτικού Πάρκου Πρασίνου και Αναψυχής της περ. ε' της παρ. 3 του άρθρου 2 και εξειδικεύονται οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης, που θεσπίζονται για το Πάρκο με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 2.

β. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται επίσης οι περιοχές του πάρκου που θα διατεθούν για τη δημιουργία τεχνητών δασών, αλσών, κήπων, λιμνών, φυτωρίων, βοτανικών κήπων, θερμοκηπίων και λοιπών χώρων πρασίνου, οι χώροι περιπάτου, παιχνιδιού, άθλησης, εκπαίδευσης, περιπέτειας, εκθέσεων, συναυλιών και λοιπών δραστηριοτήτων, ο τρόπος διαμόρφωσης αυτών και το περίγραμμα των κτιριακών ενοτήτων, το εσωτερικό οδικό δίκτυο και το δίκτυο πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, η θέση των χώρων στάθμευσης, καθώς και η γενική οργάνωση κάθε άλλου χώρου, κτιρίου, εγκατάστασης, χρήσης ή λειτουργίας που θα απαιτηθεί για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και λειτουργία του Πάρκου.

γ. Με την πιο πάνω απόφαση εγκρίνονται, επίσης, και οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων και δραστηριοτήτων που απαιτούνται για την οργάνωση και λειτουργία του Πάρκου, ύστερα από υποβολή ενιαίας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στις παρ. 2β και 3 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στην παρ. 2β του ανωτέρω άρθρου και οι οποίες είναι άνω των είκοσι (20) εργάσιμων ημερών, μειώνονται κατά δέκα (10) εργάσιμες ημέρες.

δ. Η πιο πάνω απόφαση εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τότε που οι φορείς της περ. α υποβάλουν αίτηση, συνοδευόμενη από τις περιβαλλοντικές, τεχνικές, φυτοτεχνικές και λοιπές μελέτες και στοιχεία τεκμηρίωσης, στο Γραφείο Ελληνικού της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η έκδοση της ανωτέρω αποφάσεως αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3.

ε. Με όμοια απόφαση εγκρίνεται και ο Κανονισμός Λειτουργίας του Πάρκου Πρασίνου και Αναψυχής και καθορίζονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των φορέων της περίπτωσης α' όσον αφορά τη διοίκηση, διαχείριση, συντήρηση και εκμετάλλευση του Πάρκου.

στ. Οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης του Πάρκου τροποποιούνται εντός των ορίων και περιορισμών του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 2, με κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται με τη διαδικασία της περ. α'. Ουσιώδεις τροποποιήσεις των λοιπών στοιχείων της γενικής οργάνωσης του Πάρκου, όπως αυτά απαριθμούνται στην περ. β', εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.). Επουσιώδεις τροποποιήσεις των στοιχείων της περ. β' αποτυπώνονται στο Σχέδιο Γενικής Οργάνω-

σης της περ. α' και κατατίθενται στο Γραφείο Ελληνικού. Η αμφισβήτηση ως προς τον επουσιώδη ή μη χαρακτήρα των τροποποιήσεων επιλύεται με δεσμευτική γνωμοδότηση του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α., οπότε ακολουθείται αναλόγως η διαδικασία του δεύτερου ή του τρίτου εδαφίου.»

Άρθρο 116

Κατεδαφιστέα και διατηρούμενα κτίρια

1. Το κτίσμα που αποτυπώνεται με α.α. 954 στο Παράρτημα Α' του άρθρου 67 του ν. 4663/2020 (Α' 30) ως διατηρούμενο, και τα πέντε (5) κτίσματα που αποτυπώνονται με α.α. 420, 426, 427, 429 και 840 στο ως άνω Παράρτημα Α' κατεδαφίζονται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Για την κατεδάφισή τους εκδίδεται απόφαση από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων μετά από εισήγηση της «ΕΛΛΗΝΙΚΟ Α.Ε.», η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, αναφορικά με τα συγκεκριμένα κτίσματα. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου επέχει θέση άδειας κατεδάφισης και για την έναρξη των εργασιών κατεδάφισης εφαρμόζονται οι παρ. 3γ, 3δ και 3ε του ίδιου άρθρου.

2. Τα τρία (3) κτίσματα που αποτυπώνονται με α.α. 155, 801 και 949 στην κατηγορία «Λοιποί Κτιριακοί Όγκοι» του Παραρτήματος Α' του άρθρου 67 του ν. 4663/2020 ως προοριζόμενα προς κατεδάφιση, διατηρούνται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η δε άδεια κατεδάφισης που εμπεριέχεται στην υπ' αρ. 44568/2020 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δ' 240) καταργείται ως προς τα κτίσματα αυτά.

3. Ο χαρακτηρισμός των εγκαταστάσεων του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά στο Παράρτημα Α' του άρθρου 67 του ν. 4663/2020 και στο συνοδευτικό τοπογραφικό διάγραμμα ως διατηρούμενων ή προοριζόμενων προς κατεδάφιση, δύναται να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ως εξής:

α. Για εγκαταστάσεις που αποτυπώνονταν ως διατηρούμενες στο Παράρτημα Α' του ως άνω άρθρου αυτού και χαρακτηρίζονται ως κατεδαφιστέες, η απόφαση του πρώτου εδαφίου επέχει θέση άδειας κατεδάφισης, υπό τις προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι παρ. 3γ, 3δ και 3ε του άρθρου αυτού.

β. Για εγκαταστάσεις που αποτυπώνονταν στο Παράρτημα Α' του άρθρου 67 του ν. 4663/2020 ως προοριζόμενες προς κατεδάφιση, ο χαρακτηρισμός τους ως διατηρούμενων εγκρίνεται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου, με την οποία καταργείται και η αντίστοιχη άδεια κατεδάφισης της διατηρούμενης εγκατάστασης, η οποία εμπεριέχεται στις υπ' αρ. 44565 και 44568/06.05.2020 αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δ' 240).

Άρθρο 117

Κάλυψη εκτάκτων αναγκών σε προσωπικό της ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε. και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας

1. Η διάρκεια ισχύος των συμβάσεων έργου, οι οποίες έχουν συναφθεί με την ανώνυμη εταιρεία «Διαχειριστής

ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης» (ΔΑΠΕΕΠ), δυνάμει του άρθρου 75 του ν. 4602/2019 (Α' 45) και της παρ. 3 του άρθρου 112 του ν. 4685/2020 (Α' 92), δύναται να παραταθεί κατά δύο (2) έτη από την κατά περίπτωση λήξη αυτών. Η παράταση της διάρκειας ισχύος των εν λόγω συμβάσεων δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση ή προνόμιο μετά τη λήξη αυτών.

2. Οι θέσεις που έχουν συσταθεί στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) με την παρ. 10 του άρθρου 34 του ν. 3734/2009 (Α' 8) διατηρούνται έως και την 31η.12.2022. Κατά τα λοιπά, ισχύει το τρίτο άρθρο του ν. 4402/2016 (Α' 121). Οι θέσεις που έχουν συσταθεί στη ΡΑΕ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4546/2018 (Α' 101) διατηρούνται έως και την 31η.12.2022.

ΜΕΡΟΣ Η' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 118 Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

2. Τα άρθρα 3, 4, 5, 10 και 11 εφαρμόζονται και ισχύουν για τις εκλογές για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών της παρ. 5 του άρθρου 5 και εφεξής.

3. Τα άρθρα 42, 43, 48 και 49 εφαρμόζονται και ισχύουν για τις εκλογές για την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών της παρ. 6 του άρθρου 43 και εφεξής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2021

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εξωτερικών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Υφυπουργός
Προστασίας του Πολίτη

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εργασίας και
Κοινωνικών Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Υγείας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Υγείας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Εσωτερικών

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Εσωτερικών

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

Τουρισμού

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Επικρατείας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Υφυπουργός
στον Πρωθυπουργό

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2021

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ